

ORKUSTOFNUN

Vatnamælingar

Flóð tólf vatnsfalla

**Heiðrún Guðmundsdóttir
Páll Jónsson**

**Samvinnuverk Vegagerðarinnar
og Orkustofnunar**

1997

OS-97071

ORKUSTOFNUN
Grensásvegi 9, 108 Reykjavík

Lykilsíða

Skýrsla nr.: OS-97071	Dags.: Desember 1997	Dreifing: ☒ Opin ☐ Lokuð til
Heiti skýrslu / Aðal- og undirtitill: FLÓÐ TÓLF VATNSFALLA		Upplag: 30
		Fjöldi síðna: 35
Höfundar: Heiðrún Guðmundsdóttir Páll Jónsson		Verkefnisstjóri: Páll Jónsson
Gerð skýrslu / Verkstig: Gagnaskýrsla, árlegar flóðagreiningar		Verknúmer: 745 920
Unnið fyrir:		
Samvinnuaðilar: Samvinnuverk Vegagerðarinnar og Orkustofnunar		
<p>Útdráttur:</p> <p>Í skýrslunni er gerð grein fyrir reiknuðum flóðum í tólf vatnsföllum, og er verkið liður í árlegum útreikningum Vatnamælinga á flóðum við vatnshæðarmæla fyrir Vegagerðina. Í þessu tilfelli eru tekin fyrir og flóðagreind vatnsföll með tiltölulega langar rennslisraðir. Hvað varðar tölfræðilegar aðferðir við tíðnigreiningu flóða er vísað til fyrri skýrslna OS um þetta efni. Niðurstöður greininga og flóðaspár fyrir vatnsföllin tólf eru birtar í viðauka, ein opna fyrir hvert vatnsfall.</p> <p>Sýnd eru línumit yfir reiknuð og mæld hæstu flóð ásamt 95% vikmörkum, skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári, og stöplarit þar sem sýnd er tímaröð flóða ásamt reiknuðum flóðum með mismunandi endurkomutíma. Af flóðaröðunum sem teknar eru fyrir eru 7 styttri en 30 ár, en aðeins 2 styttri en 20 ár. Gæði gagna sem útreikningar eru byggðir á eru nokkuð misjöfn, en farið var allítarlega yfir hverja flóðaröð og tekið mið af truflunum. Nefndar eru tólf aðrar rennslisraðir sem hugsanlega væri ástæða til að flóðagreina.</p>		
Lykilord: Vatnsföll, vatnshæðarmælar, rennslisraðir, flóð, tíðnigreining, spár	ISBN-númer: ISBN 9979-68-006-7	Undirskrift verkefnisstjóra: <i>Páll Jónsson</i>
		Yfirlærið af: <i>Ásmundur</i>

ORKUSTOFNUN
Grensásvegi 9, 108 Reykjavík

Verknr. 745 920

**Heiðrún Guðmundsdóttir
Páll Jónsson**

Flóð tólf vatnsfalla

**Samvinnuverk Vegagerðarinnar
og Orkustofnunar**

OS-97071

Desember 1997

ISBN 9979-68-006-7

EFNISYFIRLIT

1. INNGANGUR	3
2. TÖLFRÆÐILEGAR AÐFERÐIR	4
3. NIÐURSTÖÐUR	4
4. HEIMILDIR	5
VIÐAUKI A: Niðurstöður tðnígreininga og flóðaspár	7
VIÐAUKI B: Samstarfssamningur	33

TÖFLUR

Tafla 1. Rennslisraðir notaðar við flóðagreiningu	3
Tafla 2. Rennslisraðir sem hugsanlega mætti flóðagreina	4

1. INNGANGUR

Í samningi Vegagerðar ríkisins og Orkustofnunar, dags. 10. nóvember 1992, er kveðið á um að á vegum Orkustofnunar verði árlega gefin út skýrla, þar sem fram komi reiknuð flóð með mismunandi endurkomutíma fyrir sem flesta af vatnshæðarmælum Vatnamælinga Orkustofnunar.

Árið 1993 var fyrsta ár þessa samnings og í ágúst það ár kom út skýrla, þar sem reiknuð voru flóð fyrir 13 vatnshæðarmæla Vatnamælinga og voru það þeir mælar, sem hafa lengstar rennslismaðir. Í nóvember 1994 kom síðan út skýrla með reiknuðum flóðum fyrir 29 aðra vatnshæðarmæla og að auki voru endurreiknuð flóð fyrir vhm 10 í Svartá í Skagafirði.

Flóðaskýrla ársins 1995 var annars eðlis, en þar var gerð grein fyrir mælingum í þeim miklu vorflóðum, sem urðu einkum á Norður- og Austurlandi í júní 1995, en þá náðust vða mjög háar rennslismælingar, sem gætu haft áhrif á rennslislykla og þar með á mat á flóðastærðum. Ekki voru í þeirri skýrslu gerðar breytingar á ádur útgefnum flóðauðtreikningum, heldur einungis dregin upp mynd af ástandinu, þannig að vel sæist hvaða rennslislyklar muni taka breytingum og þar með hafa áhrif á flóðagreiningu, vegna þessara mælinga.

Í þessari skýrslu, sem er nokkru seinna á ferðinni en áætlað var, eru tekin fyrir og flóðagreind tólf vatnsföll með tiltölulega langar rennslisraðir. Ástæðurnar fyrir því að þessi vatnsföll hafa ekki verið flóðagreind fyrr, eru fyrst og fremst að túlkun gagnanna úr viðkomandi vatnshæðarmælum hefur verið vandkvæðum bundin eða að vatnsföllin eru miðluð vegna mannvirkja, en í fyrstu skýrslunum var miðluðum vatnsföllum sleppt. Rennslisraðirnar eru taldar upp í töflu 1.

Tafla 1. Rennslisraðir notaðar við flóðagreiningu.

Vatnshæðarmælir	Vatnsfall	Tímabil
012	Haukadalsá	1971-1995
032	Laxá, Birningsstaðasog	1947-1995
036	Fremri-Laxá	1955-1995
052	Kolbeinsdalsá	1950-1995
099	Fossá í Þjórsárdal	1959-1993
100	Þjórsá við Norðlingaöldu	1970-1995
105	Laxá við Helluvað	1962-1995
127	Fossá í Hrunamannahreppi	1967-1995
135	Dynjandisá, Stóra Eyjarvatn	1967-1985 og 1989-1995
183	Skaftá, Kirkjbæjkarklaustur	1973-1995
198	Hvalá í Ófeigsfirði	1977-1995
204	Vatnsdalsá í Vatnsfirði	1977-1995

Í viðauka A eru niðurstöður tónigreininganna og flóðaspárnar settar fram fyrir hvert vatnsfall fyrir sig og í viðauka B er samstarfssamningurinn.

2. TÖLFRÆÐILEGAR AÐFERÐIR

Í flóðaskýrslum áranna 1993 og 1994 er gerð grein fyrir þeim tölfræðilegu aðferðum sem notaðar eru við tðönnigreiningu flóða. Verður það ekki endurtekið hér heldur vísad í kaflann "TÖLFRÆÐILEGAR AÐFERÐIR" í þeim skýrslum.

3. NIÐURSTÖÐUR

Niðurstöður tðönnigreininga og flóðaspárs fyrir vatnsföllin tólf er að finna í viðauka A eins og áður sagði. Tvær ssður (í opnu) eru tileinkaðar hverju vatnfalli. Þar eru sýnd lísnurit fyrir reiknuð og mæld hæstu flóð ásamt 95% vikmörkum (brotin lína), skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári, og stöplarit þar sem sýnd er tímaröð flóða ásamt reiknuðum flóðum með endurkomutíma 2, 5, 10, 25, 50, 100, og 200 ár. Í stuttri umfjöllun um hvern vatnshæðarmæli er rakin saga mælisins ásamt umsögn um nákvæmni hans og nákvæmni flóðamælinga. Jafnframt er gerð grein fyrir tegund vatnfalls og eðli flóða ásamt gerð rennslislykils fyrir viðkomandi mælistað.

Af þeim tólf flóðaröðum, sem teknar eru fyrir í þessari skýrslu, eru 7 styttri en 30 ár, en þó að eins tvær styttri en 20 ár. Þetta er ekki langur tími í vatnafræðirannsóknum og verður því að skoða niðurstöður í ljósi þess, og þá sérstaklega reiknuð gildi flóða með endurkomutíma sem er lengri en tími mælinga. Gæði þeirra gagna sem þessir útreikningar eru byggðir á eru nokkuð misjöfn, og er það helst vegna langra kvarðatímabilna, ísatruflana, miðlunar eða skorts á háum rennslismælingum, sem erfíðleikarnir stafa. Við gerð þessarar skýrslu var farið allstarlega yfir hverja flóðaröð og þar sem ástæða þótti til var kvarðatímabilum sleppt og flóðtoppar, sem eru truflaðir af ís, endurskoðaðir. Við ónógtum lykilmælingum er ekkert að gera á þessu stigi en brýnt er að reynt sé að ná háum mælingum þar sem að tök eru á.

Til viðbótar þeim 54 rennslisröðum, sem þegar hafa verið flóðagreindar, eru u.p.b. 10 ráðir sem hugsanlegt er að beita dreifingu á. Af þeim á þó eftir að endurskoða margar, en vonandi er eftir nokkru að slægjast. Í fíjótu bragði virðist hugsanlegt að flóðagreina einhverjar af rennslisröðunum sem nefndar eru í töflu 2.

Tafla 2. Rennslisráðir, sem hugsanlega mætti flóðagreina.

Vatnshæðarmælir	Vatnfall	Tímabil
002 og 271	Sog; Ásgarður	1940-1997
030	Pjórsá; Urriðafoss	1948-1997
038	Pverá; Nauteyri	1967-1997
048	Selá í Vopnafirði	1966-1997
054	Blanda; Löngumýri	1975-1997
097	Pjórsá; Sandafell	1961-1997
098	Tungná; ofan Halds	1961-1997
162	Jökulsá á Fjöllum; Upptyppingar	1973-1997
184	Tungulækur	1973-1997
199	Hundsá í Skötufirði	1977-1997
205	Kelduá; Kiðafellstunga	1977-1997
233 og 163	Kreppa	1973-1997

Mjög óvist er hversu miklu verður hægt að ná út úr þessum rennslisröðum, en vonandi verður hægt að vinna einhverjar þeirra.

Í næstu skýrslu, sem hefði átt að koma út á þessu ári, er ætlunin að uppfæra allar flóðagreindar raðir til ársins 1996 og taka þá einnig tillit til nýrra rennslislykla fyrir vatnshæðarmælana, þar sem það á við. Ef til vill verður þá einnig hægt að bæta við einhverjum ofangreindra vatnshæðarmæla.

4. HEIMILDIR

Chow, V.T., Maidment, D.R. og Mays, L.W. 1988: Applied Hydrology. McGraw-Hill, New York.

Cunnane, C. 1989: Statistical Distributions for Flood Frequency Analysis. World Meteorological Organization, operational hydrology report No. 33, Geneva.

Dahmen, E.R. og Hall, M.J. 1990: Screening of Hydrological Data. ILRI Publication, Wageningen, The Netherlands.

Haan, C.T. 1977: Statistical Methods in Hydrology. The Iowa State University Press, Ames, Iowa.

Kite, G.W., 1988: Frequency and Risk Analyses in Hydrology. Water Resources Publications, Littleton, Colorado.

Kristinn Guðmundsson, 1993: Flóð þrettán vatnsfalla. Samvinnuverkefni Vegagerðar ríkisins og Orkustofnunar. OS-93044/VOD-03, ágúst 1993.

Kristinn Guðmundsson og Páll Jónsson, 1994: Flóð þrjátíu vatnsfalla. Samvinnuverkefni Vegagerðar ríkisins og Orkustofnunar. OS-94042/VOD-03, nóvember 1994.

Páll Jónsson, 1996: Flóðaskýrsla 1995. Samvinnuverkefni Vegagerðar ríkisins og Orkustofnunar. OS-96018/VOD-02, apríl 1996.

Sigurjón Rist, 1990: Vatns er þörf. Bókaútgáfa Menningarsjóðs, Reykjavík.

Sigurjón Rist, 1982: Flóð og flóðahætta. Sérprentun úr "Eldur er í norðri": 369-385. Sögufélag, Reykjavík.

Sigurjón Rist og Loftur Þorsteinsson, 1981: Flóð íslenskra vatnsfalla. Orkustofnun, greinargerð SR-81/05.

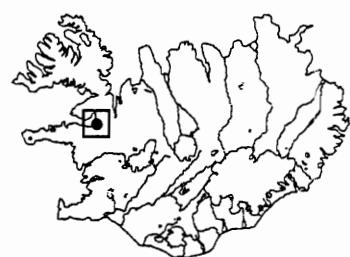
VIÐAUKI A: Niðurstöður tíðnigreininga og flóðaspárár

Listi yfir vatnsföll:

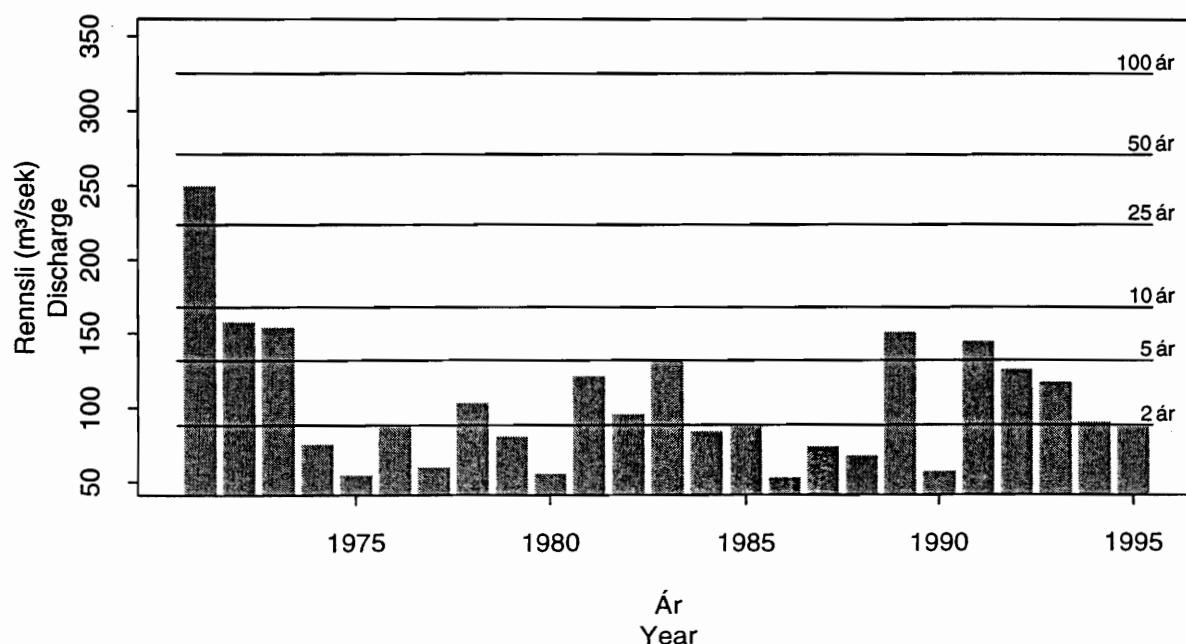
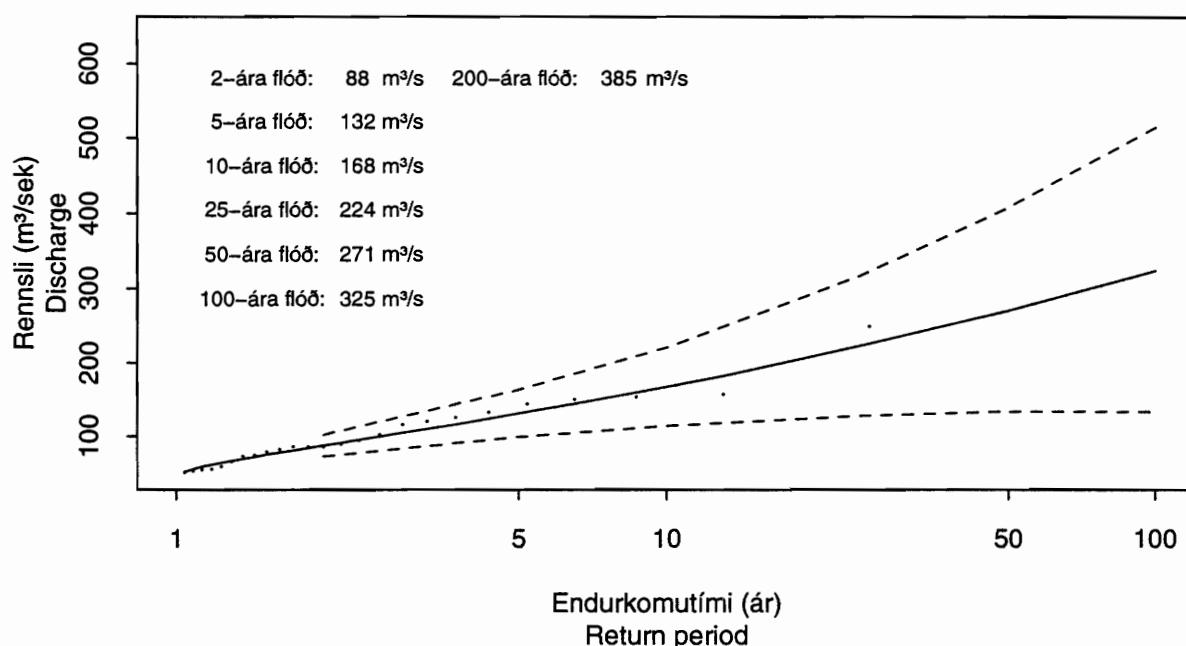
Haukadalsá 1971-1995
Laxá, Birningsstaðasog 1947-1995
Fremri-Laxá 1955-1995
Kolbeinsdalsá 1950-1995
Fossá í Þjórsárdal 1959-1993
Þjórsá við Norðlingaöldu 1970-1995
Laxá við Helluvað 1962-1995
Fossá í Hrunamannahreppi 1967-1995
Dynjandisá, Stóra Eyjarvatn 1967-1985 og 1989-1995
Skaftá, Kirkjbæjarklaustur 1973-1995
Hvalá í Ófeigsfirði 1977-1995
Vatnsdalsá í Vatnsfirði 1977-1995

Mælistaður
Gauging station
Haukadalsvatn

Vatnsfall
River
Haukadalsá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1971-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 12

Vatnshæðarmælingar í Haukadalsá hófust þann 13. október 1939 með kvarðaálestrum. Kvarðinn var fyrst gegnt ármótum Þverár. Hann truflaðist mjög af ísi. Þann 8. júlí 1951 var hann fluttur að Strengjabrú, sem er um 400 m neðan við núverandi mæli. Lesið var af kvarðanum tvisvar í viku, en oftar ef snöggra breytinga varð vart. Líklegt verður þó að teljast að einhverjir flóðtoppar hafi sloppið framhjá álestri. Flóðagreining á kvarðatímabili dró mjög úr áreiðanleika spárinnar svo ákveðið var að taka það ekki með. Síriti var settur upp þann 4. september 1970 og var hann staðsettur skammt neðan við ósinn úr Haukadalsvatni. Eftir það er nákvæmni sæmileg. Ístruflanir eru alllangvinnar. Hæsti álestur á vatnshæðarmælinn var 335 cm þann 31. desember 1971. Hann gaf rennsli $250 \text{ m}^3/\text{s}$, sem samsvarar afrennsli $1500 (\text{l}/\text{s})/\text{km}^2$. Í byrjun febrúar 1992 hlóðst upp ís á mælistáðnum og flæddi inn í mælihúsið. Var mælirinn fjarlægður, en áætlað var út frá ljósmynd að vatnshæðin hafi náð 390 cm með hámarksóvissu 10 cm til eða frá.

Flóð Haukadalsár

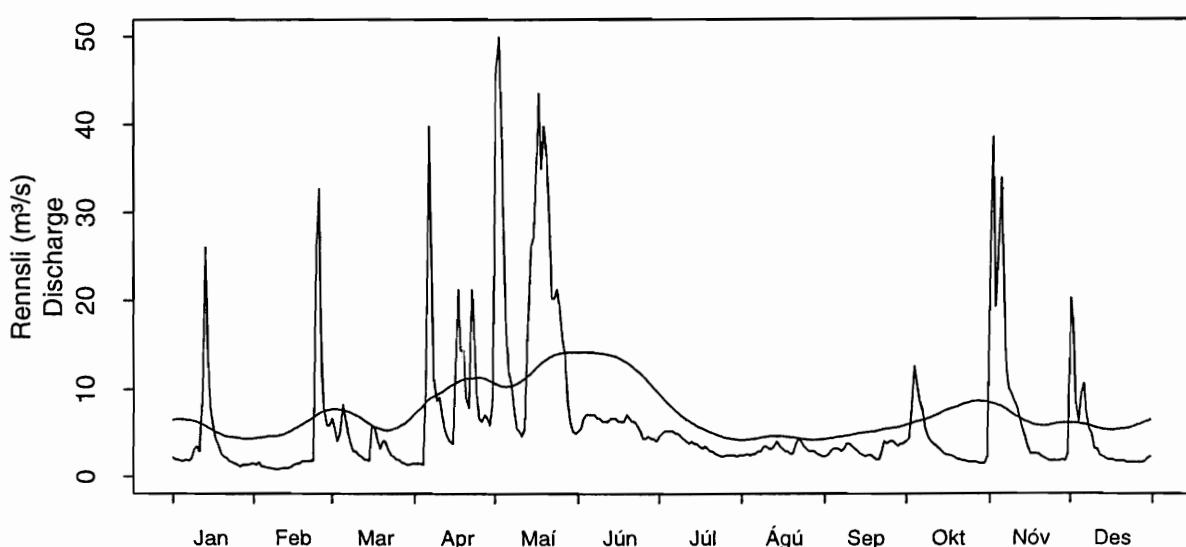
Haukadalsá rennur úr stöðuvatni, en á 17 km langri leið hennar til sjávar renna í hana þverár sem auka dragárþátt hennar. Meðalrennsli árinna er í kringum $7.5 \text{ m}^3/\text{s}$ en í flóðum rennur oft 20 falt meðalrennslið. Hæsta rennslismæling á lykli gaf rennslið $26.6 \text{ m}^3/\text{s}$ við vatnshæð 183 cm þann 13. maí 1970. Lykillinn var framlengdur með því að gera straumfræðilegt líkan af farveginum við mælinn, en það bætti mjög mat á stórfloðum í ánni. Flóðin eru vorflóð (apríl-júní) eða vetrarflóð (nóvember-febrúar).

Tegund vatnssfalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m^3/sek <i>Mean discharge</i>	Líkindadrei fing notuð <i>Probability distribution used</i>
D+S	7.4	3-Lognormal
Vatnasvið km^2 <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m^3/sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
168	250, 31/12/1971	Chi-square $\chi^2 = 4.4$ Standard error= 8.88

Tilheyrir aðalvatnssfalli
Belongs to main river basin
Haukadalsá

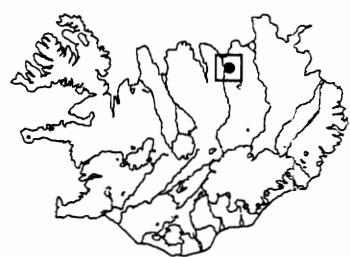
Lengd raðar, ár
Length of series
25

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980
Long term smoothed daily averages and a typical year

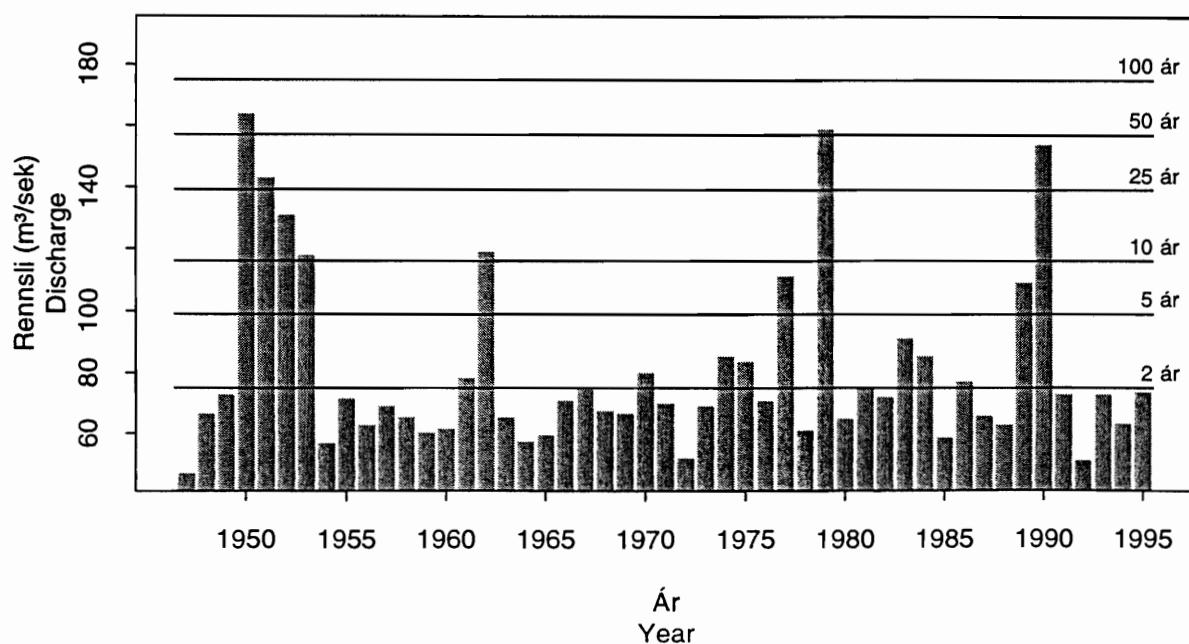
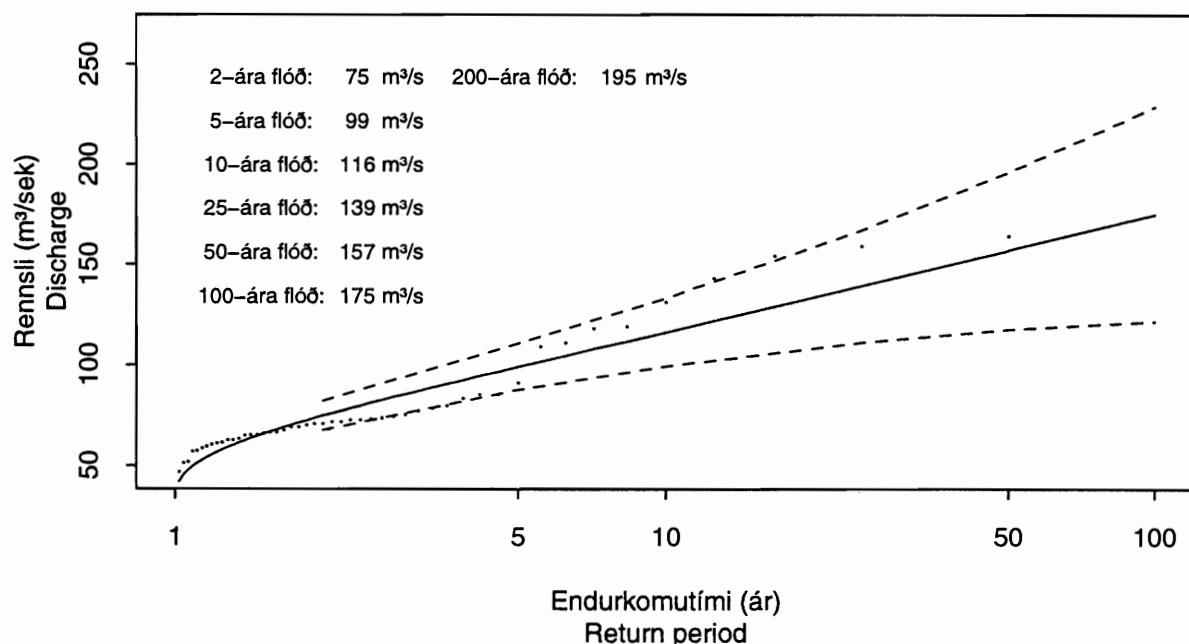

Mælistaður
Gauging station
Birningsstaðasog

Vatnsfall
River
Laxá í S.-Þing.

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1947-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 32

Vatnshæðarmælingar í Laxá við Birningsstaðasog hófust 1. september 1947 er kvarði var settur upp við Þúfuvað. Frá árinu 1955 hefur verið síritandi vatnshæðarmælir í ánni, en núverandi mælir var gangsettur 28. október 1963. Nákvæmni var góð á tímabili kvarða. Þá var tekinn daglegur álestur. Frá árinu 1970 hefur nákvæmni verið ágæt. Ístruflanir hafa verið miklar og alllangvinnar. Hæsti álestur á síritann var 270 cm þann 5. júní 1979. Hann gaf rennsli 159 m³/s, sem samsvarar afrennsli 103 (l/s)/km². Hæsti álestur á kvarða var 238 cm þann 11. maí 1950. Hann gaf rennsli 164 m³/s. Vatnshæðir hafa ekki orðið hærri á ístrufluðum tímabilum.

Flóð Laxár

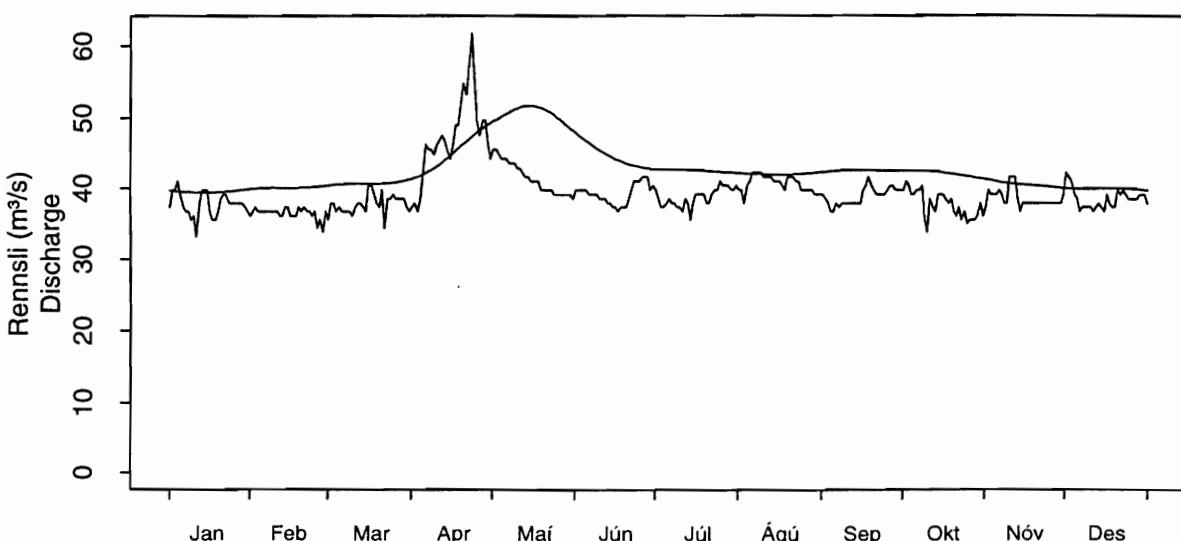
Laxá er lindá, en hluti hennar rennur einnig úr stöðuvatni. Rennsli hennar er því nokkuð jafnt árið um kring, en vex í leysingum á vorin. Flóð Laxár eru nær eingöngu á vorin. Flóðin eru ekki mikil miðað við meðalrennsli árinnar, en hafa mest farið í um það bil fjórfalt meðalrennsli hennar. Ef líkkindadreifingin á fyrstu myndinni er skoðuð má sjá að hegðun stærstu flóðanna virðist vera frábrugðin hegðun minni flóðanna. Ef prófað væri að skoða minni flóðin annars vegar og þau stærri hins vegar kæmi sennilega í ljós að þau myndu falla mjög vel að sithvorri líkkindadreifingunni. Hæsta rennslismælingin, sem til er, var gerð 14. maí 1990 og gaf hún rennslið 115 m³/s við vatnshæðina 233 cm.

Tegund vatnsvalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m ³ /sek <i>Mean discharge</i>	Líkkindadreifing notuð <i>Probability distribution used</i>
L+S	42.6	LogPearson
Vatnasvið km ² <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m ³ /sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
1547	164, 11/5/1950	Chi-square $\chi^2 = 12.6$ Standard error= 8.48

Tilheyrir aðalvatnsvalli
Belongs to main river basin
Laxá í Aðaldal

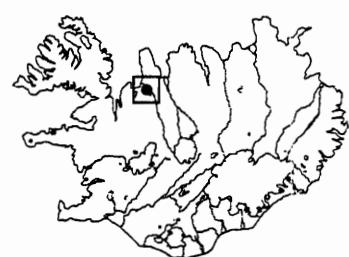
Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980

Long term smoothed daily averages and a typical year

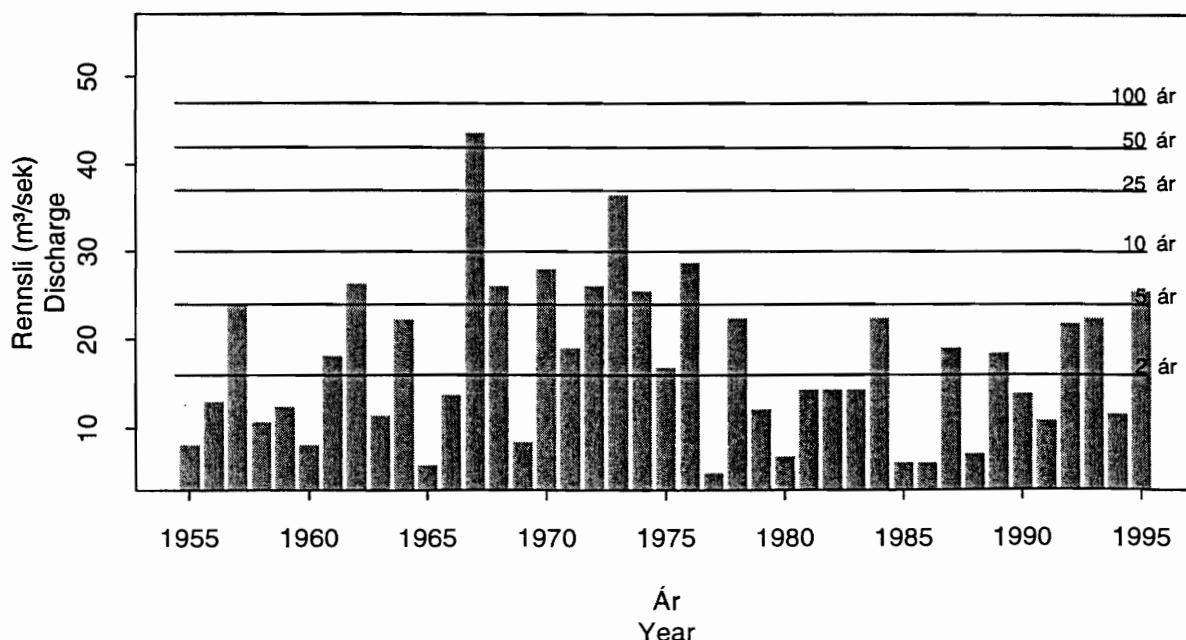
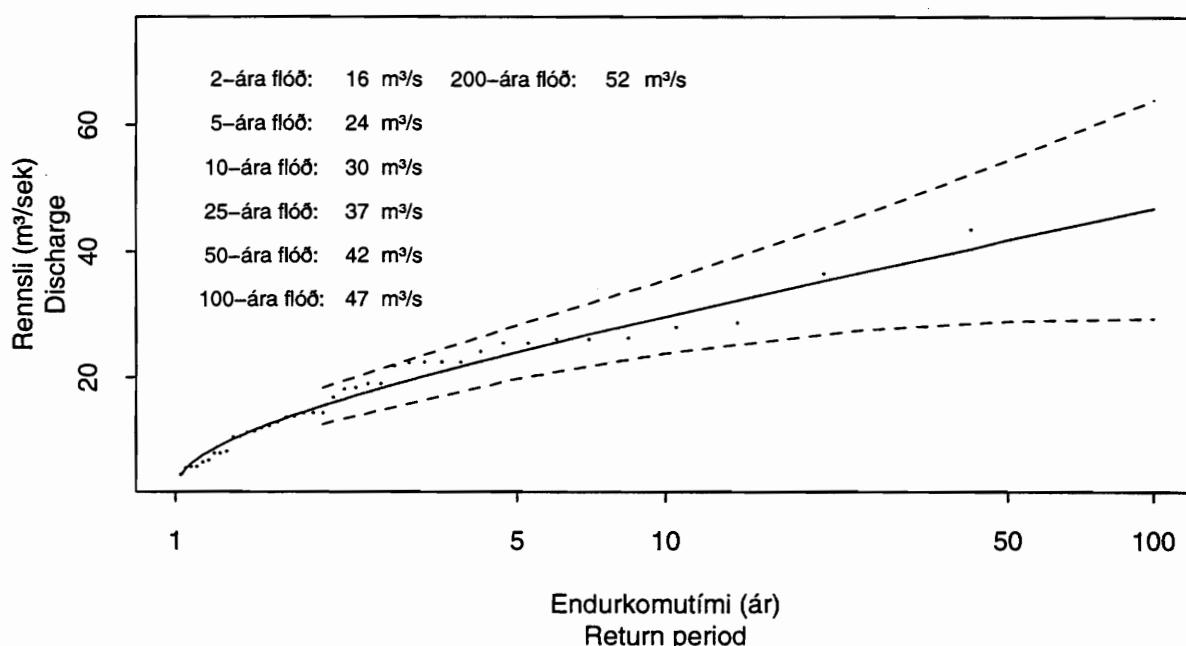

Mælistaður
Gauging station
Svínavatnsstífla

Vatnsfall
River
Fremri-Laxá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1955-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 36

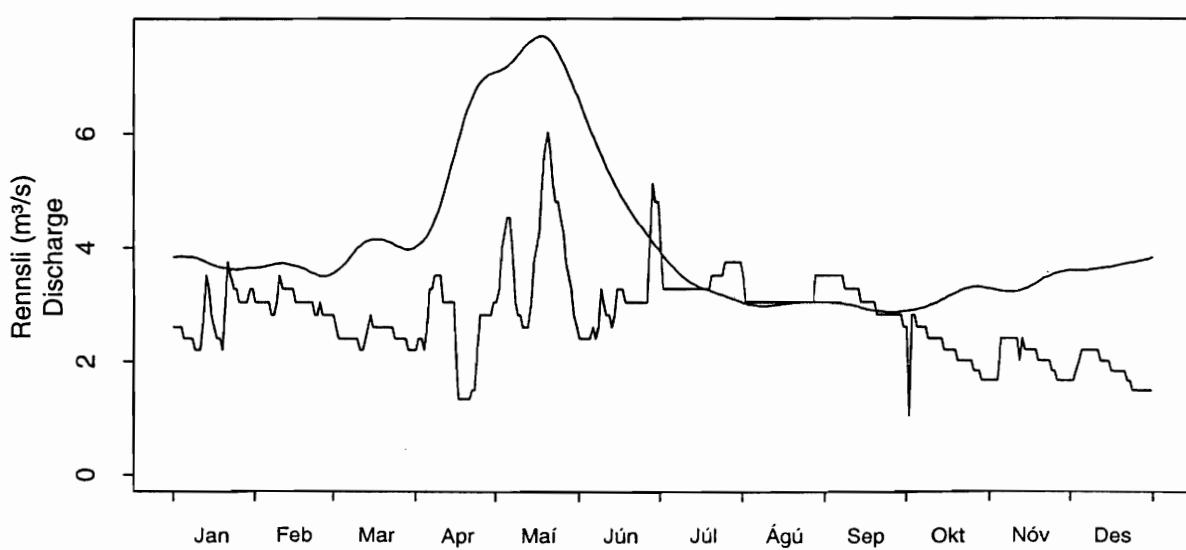
Vatnshæðarmælingar í Fremri-Laxá hófust 1. október 1918 er kvarði var settur upp neðan Laxárvatns. 13. júní 1955 var síriti settur upp við Tindabré. Síðan þá hefur verið síritandi vatnshæðarmælir í ánni. Núverandi mælir var gangsettur 16. desember 1966. Hann er staðsettur skammt neðan Svínvatnsstíflu. Nákvæmni síritanna hefur verið góð. Ístruflanir geta orðið miklar yfir vetrarmánuðina, aðallega í desember janúar og febrúar. Hæsti álesturinn á núverandi sírita er jafnframt hæsta mælda vatnshæðin. Hann var 228 cm þann 14. apríl 1967 og gaf rennsli $43.6 \text{ m}^3/\text{s}$. Það samsvarar afrennsli $189 (\text{l}/\text{s})/\text{km}^2$. Álestur hefur ekki orðið hærri á ístrufluðum tímabilum.

Flóð Fremri-Laxár

Fremri-Laxá rennur úr miðluðu stöðuvatni, en hún hefur einnig dragárpátt. Meðalrennsli árinnar er um $4.14 \text{ m}^3/\text{s}$ en í flóðum er algengt að það 4-5 faldist. Stærstu flóðin eru nær eingöngu á vorin í leysingum. Hæsta rennslismælingin, sem til er, gaf rennslið $35.4 \text{ m}^3/\text{s}$ þann 15. maí 1990 við vatnshæð 216 cm. Árið 1980 var fremur vatnsrýrt í þessari á enda sýna skarvegin meðaldagsgildi hærra vatnsmagn mest allt árið.

Tegund vatnsvalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m^3/sek <i>Mean discharge</i>	Líkindadreiðing notuð <i>Probability distribution used</i>
S+D	4.1	Pearson
Vatnsvið km ² <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m^3/sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
230	43.6, 14/4/1967	Chi-square $\chi^2 = 6.6$ Standard error = 1.42
Tilheyrir aðalvatnsvalli <i>Belongs to main river basin</i>	Lengd raðar, ár <i>Length of series</i>	
Laxá í Ásum	41	

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980
Long term smoothed daily averages and a typical year

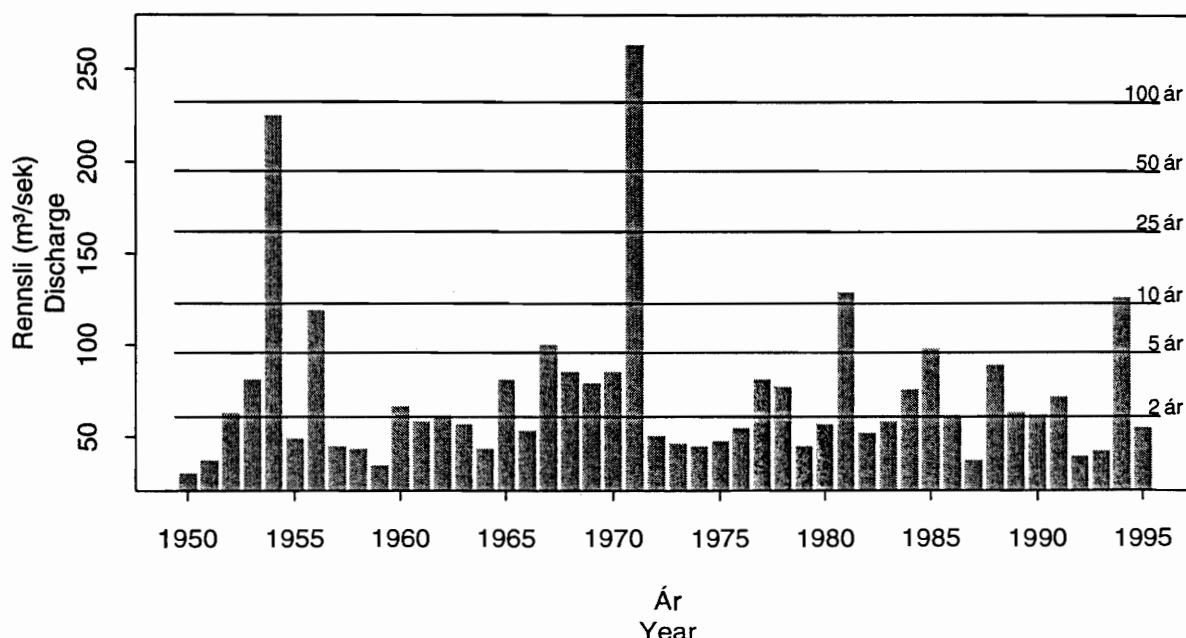
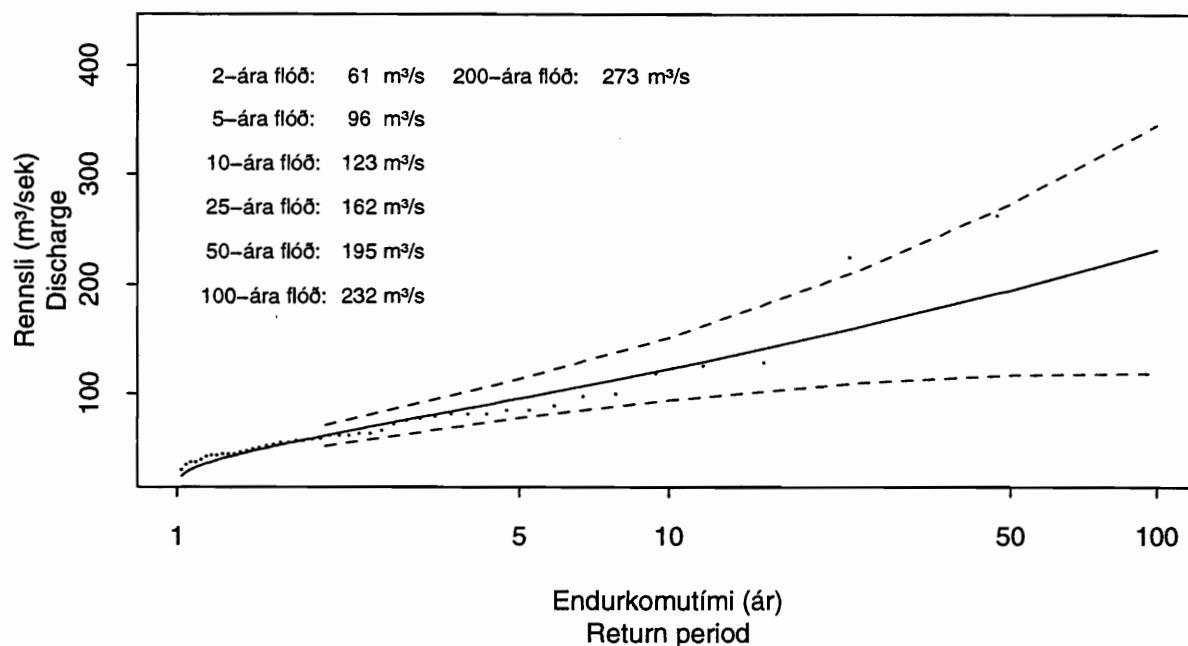

Mælistaður
Gauging station
Sleitustaðir

Vatnsfall
River
Kolbeinsdalsá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1950-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 52

Vatnshæðarmælingar í Kolbeinsdalsá hófust 26. ágúst 1949 er kvarði var settur upp. Hann var staðsettur 100 m ofan við brú. Af kvarðanum var lesið tvisvar í viku en oftar ef vart varð snöggra rennslisbreytinga. Nákvæmni var því sæmileg. Núverandi síriti var gangsettur 3. september 1977. Hann var settur á sama stað og kvarðinn og í sama hæðarkerfi. Síðan þá hefur nákvæmni verið góð. Ístruflanir eru alllangvinnar. Hæsta mælda vatnshæðin var 190 cm þann 13. júlí 1971. Hún gaf rennsli $223 \text{ m}^3/\text{s}$, sem samsvarar af-rennsli 1380 (l/s)/km^2 . Vatnshæðir hafa ekki mælst hærri á ístrufluðum tímabilum.

Flóð Kolbeinsdalsár

Kolbeinsdalsá er dragá að upplagi en hún hefur einnig jökulþátt. Af vatnsviði árinnar þekur jökull um 9.5 km^2 (tæp 6%). Áin getur orðið mjög vatnslítill en meðalrennsli hennar er $6.9 \text{ m}^3/\text{s}$. Algengast er að flóðin komi í júní eða júlí, en flóð í janúar og febrúar eru einnig tíð. Hæsta rennslismælingin, sem er til, er frá 13. júní 1994. Hún gaf rennslið $29.3 \text{ m}^3/\text{s}$ við vatnshæð 90 cm.

Tegund vatnsvalls
Type of river
D+J

Meðalrennsli m^3/sek
Mean discharge
6.9

Líkkindadrei fing notuð
Probability distribution used
LogPearson

Vatnsvið km^2
Drainage area
162

Mesta mælt rennsli m^3/sek
Highest measured discharge
263, 13/7/1971

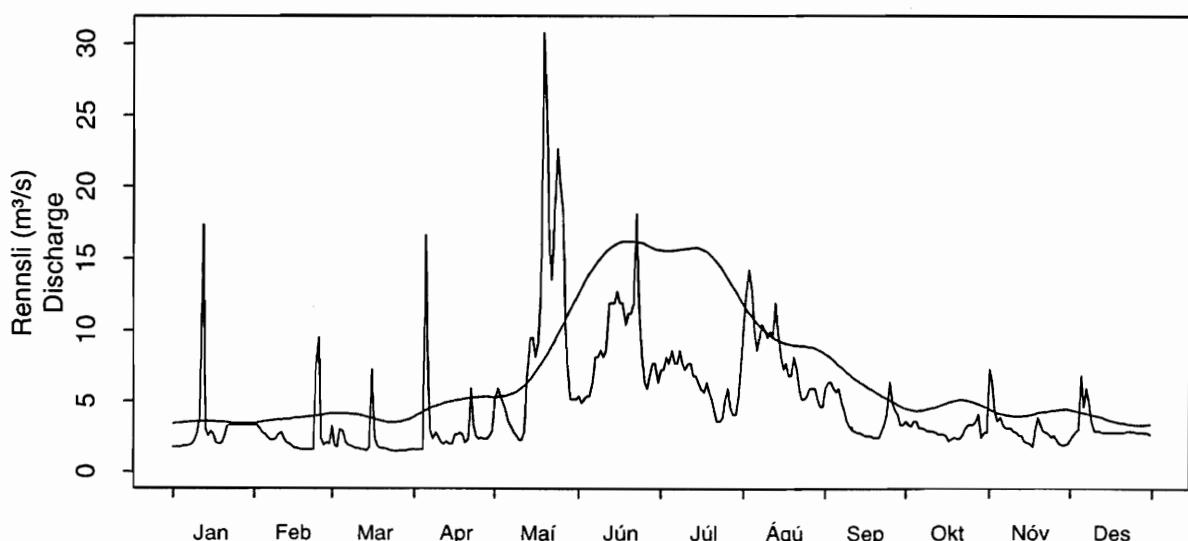
Fylgni
Goodness of fit
Chi-square $\chi^2 = 5.1$
Standard error = 15.2

Tilheyrir aðalvatnsvalli
Belongs to main river basin
Kolka

Lengd raðar, ár
Length of series
46

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980

Long term smoothed daily averages and a typical year

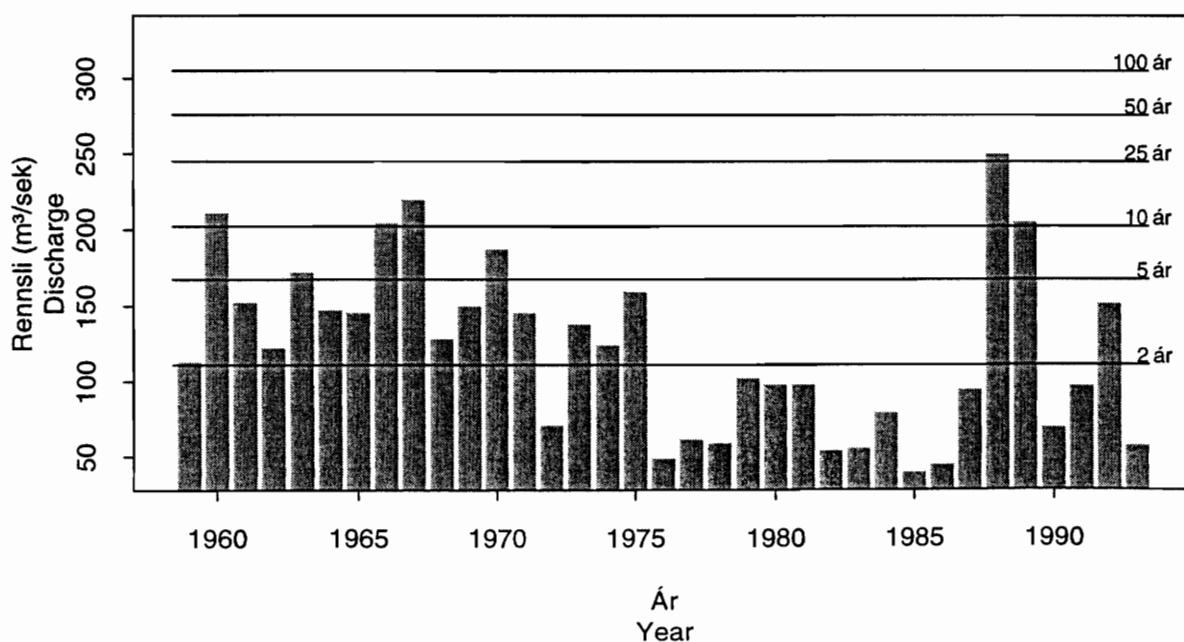
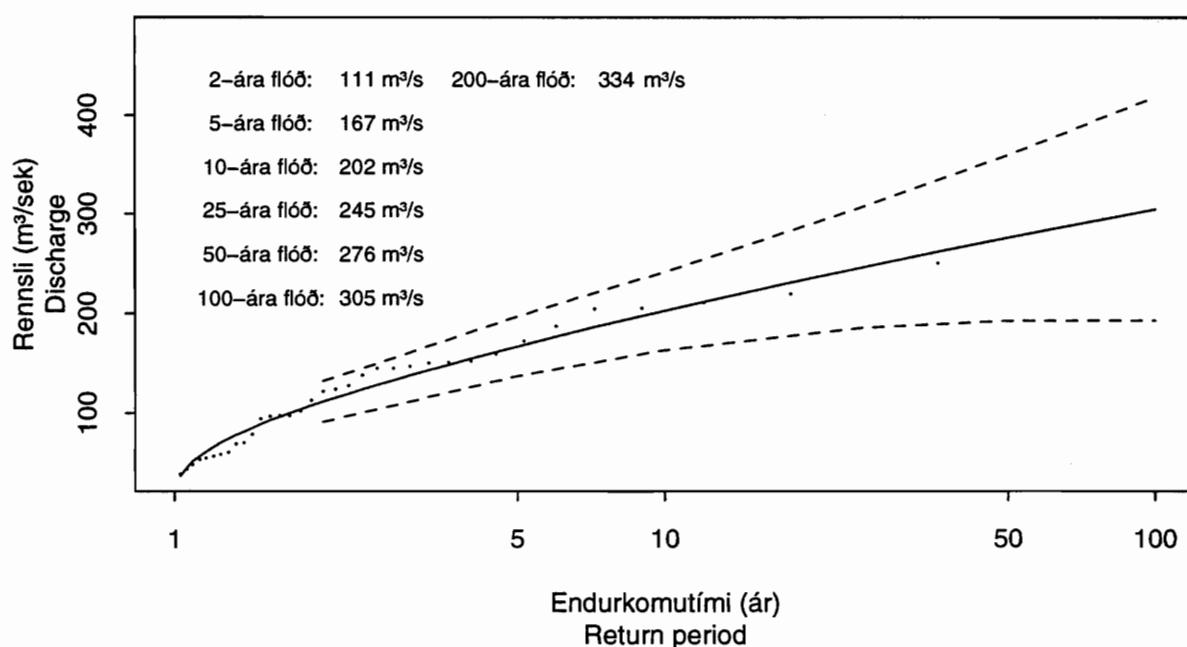

Mælistaður
Gauging station
Pjórsárdalur

Vatnsfall
River
Fossá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1959-1993
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 99

Vatnshæðarmælingar í Fossá hófust 1. september 1958 þegar síriti var gangsettur. Nákvæmni mælisins hefur lengst af verið sæmileg, en slæm í vetrarhlánum. Ístruflanir eru langvinnar. Hæsta mælda vatnshæðin kom á mælinn 15. janúar 1967. Hún var 289 cm og gaf rennsli $219 \text{ m}^3/\text{s}$, sem samsvarar afrennsli 1368 (l/s)/ km^2 . Ráðandi þversnið í ánni er hins vegar mjög ráfandi og þann 6. desember 1988 kom 275 cm vatnshæð á mælinn, sem gaf $250 \text{ m}^3/\text{s}$ í rennsli, sem samvarar afrennsli $1562 (\text{l}/\text{s})/\text{km}^2$. Á því vatnshæðarsviði, sem þessi flóðaspá fæst við, geta þessar breytingar á þversniðinu skipt nokkru máli. Mælirinn hefur nú verið lagður niður.

Flóð Fossár

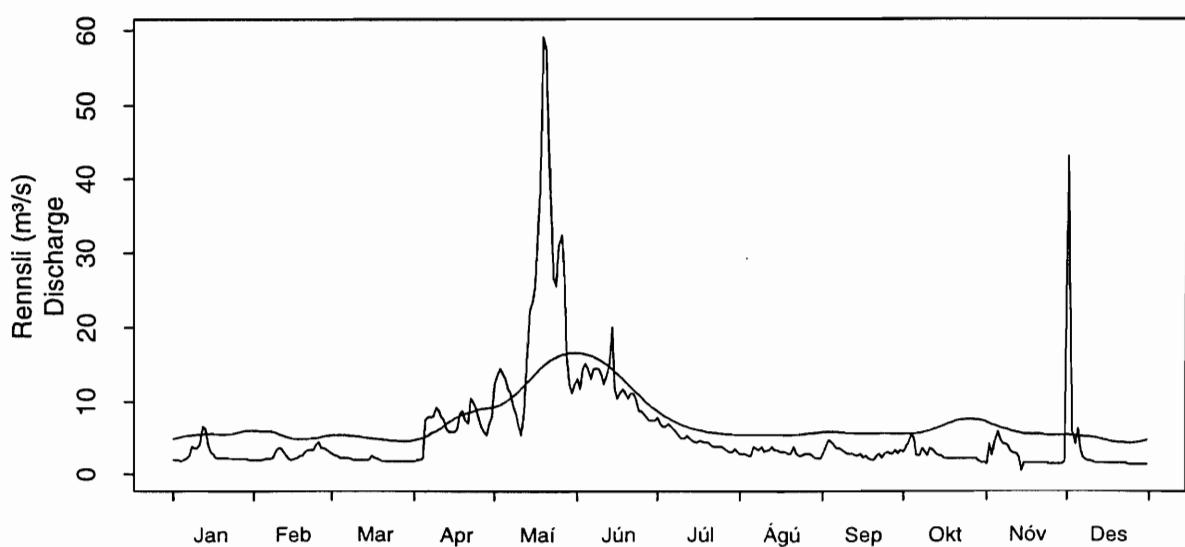
Fossá er að öllu leyti dragá. Meðalrennsli árinnar er um $7 \text{ m}^3/\text{s}$. Stærð flóðanna er misjöfn, en yfirleitt ná þau tífsöldu meðalrennsli árinnar. Oft ná þau 20-25 földu meðalrennslinu. Algengur flóðatími virðist vera á tímabilinu frá október fram í febrúar. Einnig má sjá vorflóð frá apríl fram í júní. Hæsta rennslismælingin, sem er til, er frá 27. janúar 1992. Þá kom nokkuð stórt flóð sem farið var sérstaklega til að mæla. Gaf hún rennslið $154.8 \text{ m}^3/\text{s}$ við vatnshæðina 235 cm. Mælt var á brúnni yfir ána í Þjórsárdal sem er um 5-10 km neðar en mælirinn og venjulegi mælistáðurinn. Á þessari leið hefur bæst í ána enda gefur mælingin um $20 \text{ m}^3/\text{s}$ of mikið rennsli miðað við nágildandi rennslislykil.

Tegund vatnsvalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m^3/sek <i>Mean discharge</i>	Líkkindadreiðing notuð <i>Probability distribution used</i>
D	7.1	LogPearson

Vatnsvið km^2 <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m^3/sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
160	250, 6/12/1988	Chi-square $\chi^2 = 4.8$ Standard error= 8.59

Tilheyrir aðalvatnsvalli <i>Belongs to main river basin</i>	Lengd raðar, ár <i>Length of series</i>
Þjórsá	35

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980
Long term smoothed daily averages and a typical year

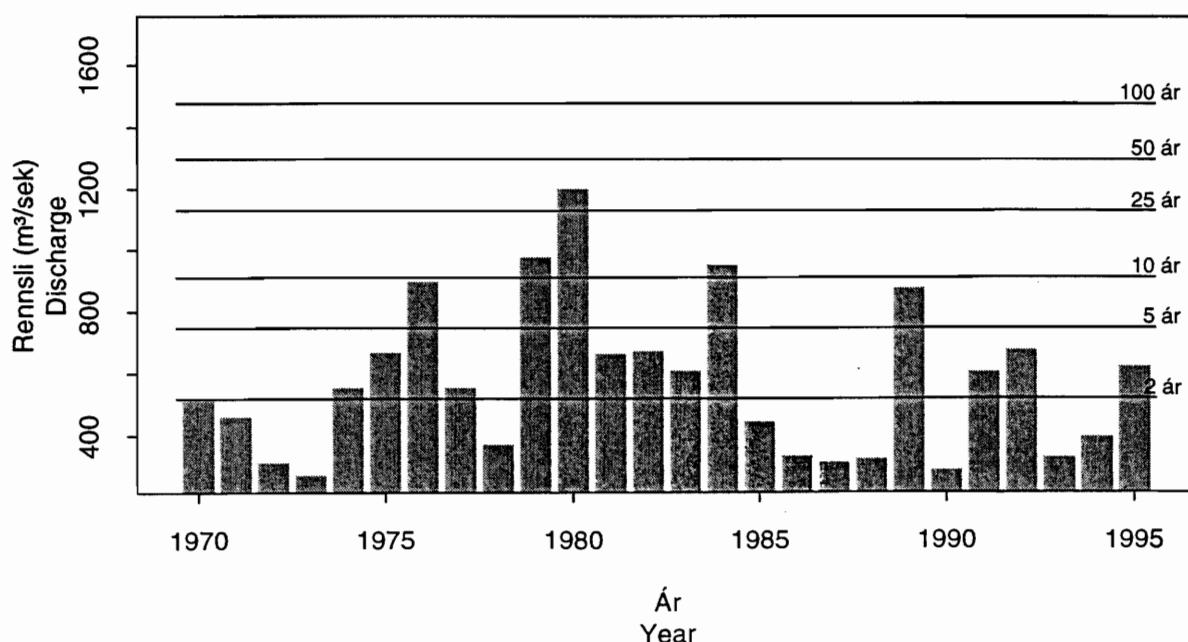
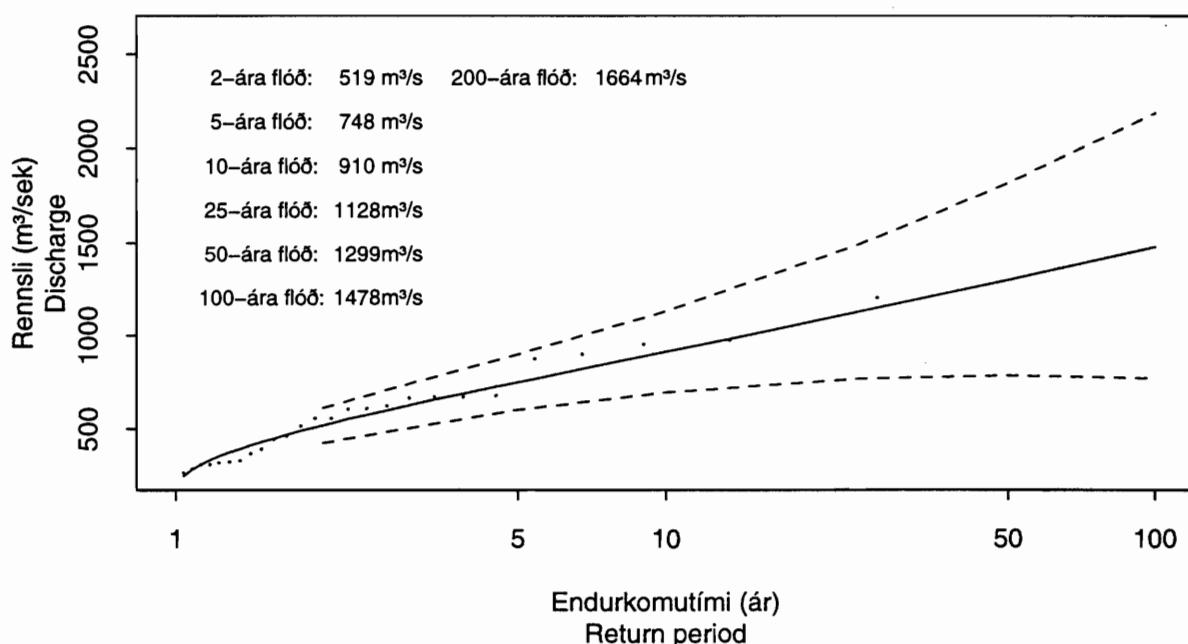

Mælistadur
Gauging station
Norðlingaaldá

Vatnsfall
River
Pjórsá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1970-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 100

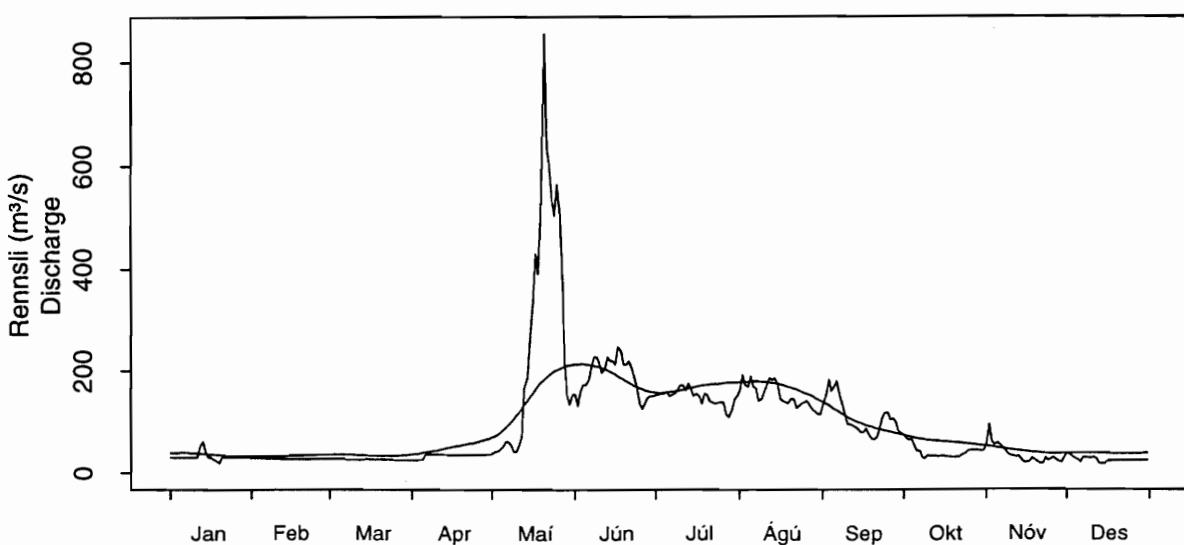
Vatnshæðarmælingar í Þjórsá við Norðlingaöldu hófust 17. apríl 1959 er settur var upp síriti. Rekstur hans gekk illa því þversnið árinnar var sýbreytilegt og sandur stíflaði stöðugt samband mælisins og árinnar. Nýr síriti var settur upp 20. desember 1969. Þá var einnig settur upp stór, járnstyrktur og grjótfylltur varnar-garður. Tilgangur hans var að brengja að ráðandi þversniði. Voríð eftir komu hins vegar ísabrot sem lyftu garðinum og skemmdu. Næsta haust var gert við. Næstu árin hélt garðurinn áfram að skemmast, en haustið 1974 var hann endurbyggður alveg. Nákvæmni mælisins til og með 1969 var afleit, enda er því tímabili slept í flóðagreiningunni. Til 1974 var nákvæmni slæm, þó fær sá kafli að fylgja með. Frá 1974 til 1982 var nákvæmni vel viðunandi. Haustið 1982 var garðurinn styrktur verulega og hækkaður. Eftir það má segja að nákvæmni mælisins sé orðinn mjög góð og hefur haldist svo. Ístruflanir eru langvinnar á vetrum og svo miklar að mælirinn verður óvirkur. Hæsti álestur á mælinn var 355 cm þann 19. maí 1980. Hann gaf rennsli $1200 \text{ m}^3/\text{s}$, en það samsvarar afrennsli $739 (\text{l}/\text{s})/\text{km}^2$. Vatnshæðir hafa ekki orðið hærrí á ístrufluðum tímabilum.

Flóð Þjórsár

Þjórsá er að mestum hluta dragá. Jökulhluti hennar er þó tiltölulega stór á þessum mælistæð, enda nálægt upptökum. Einnig er lindarvatn í ánni. Meðalrennsli árinnar er $91 \text{ m}^3/\text{s}$. Í flóðum má oft sjá 5-6 falt meðal-rennslið en hæsta flóðið var þó meira en 13 falt meðalrennslið. Hæstu flóð hvers árs eru langtíðust í maí og júní en sjást einnig fram eftir sumri (júlí-september). Hæsta rennslismælingin var gerð við vatnshæð 225 cm. Hún gaf rennsli $292 \text{ m}^3/\text{s}$.

Tegund vatnssfalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m^3/sek <i>Mean discharge</i>	Líkkindadrei fing notuð <i>Probability distribution used</i>
D+J+L	91	LogPearson
Vatnasvið km^2 <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m^3/sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
1625	1200, 19/5/1980	Chi-square $\chi^2 = 5.2$ Standard error= 43.7
Tilheyrir aðalvatnssfalli <i>Belongs to main river basin</i>	Lengd raðar, ár <i>Length of series</i>	
Þjórsá	26	

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980
Long term smoothed daily averages and a typical year

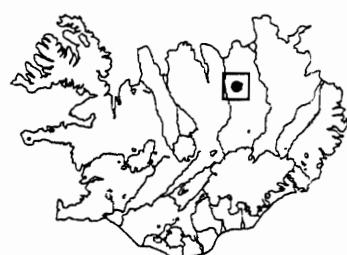
Stærstu árleg flóð
Maximum annual floods

ÍSLAND
ICELAND

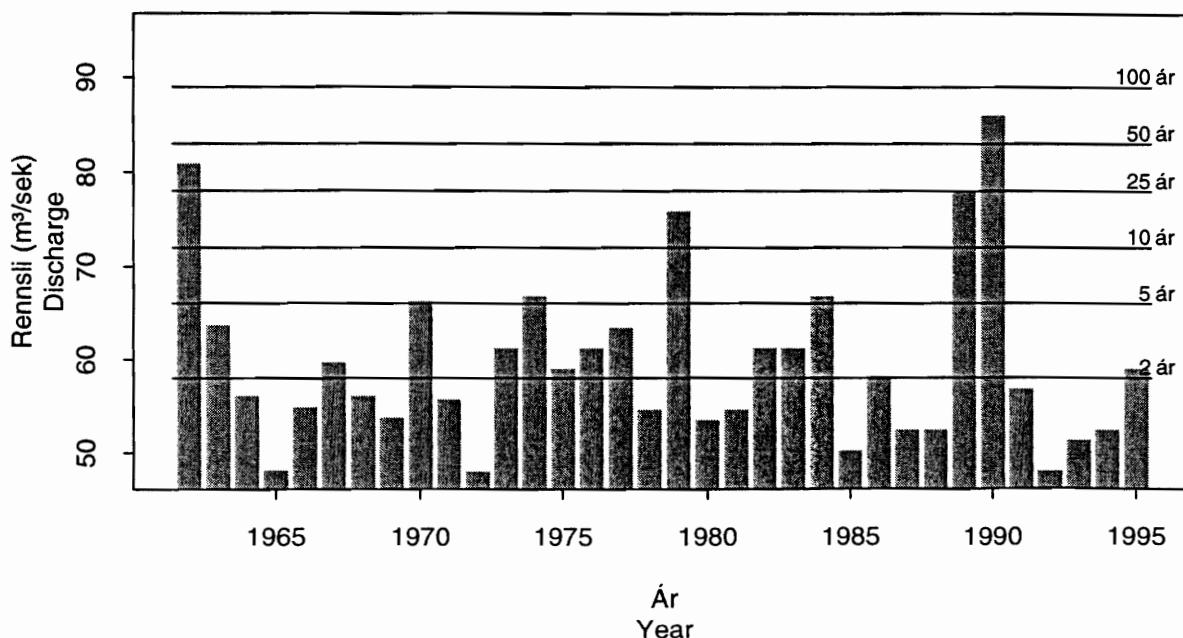
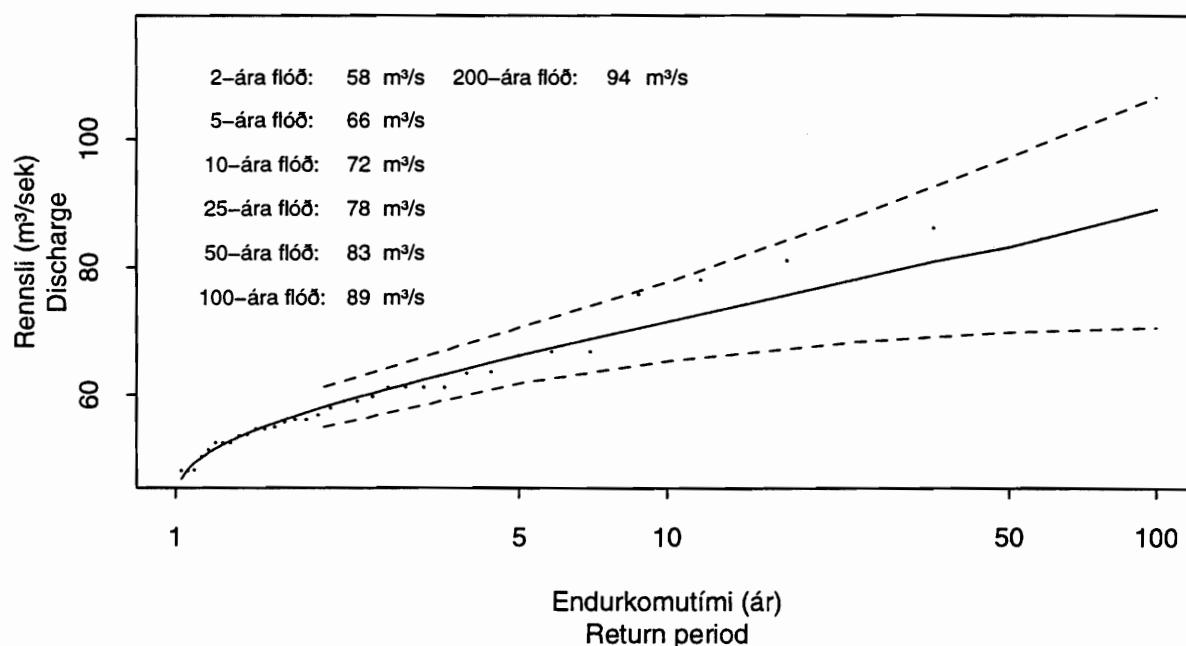
vhm 105

Mælistastaður
Gauging station
Helluvað

Vatnsfall
River
Laxá í S.-Ping.

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1962-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 105

Vatnshæðarmælingar í Laxá við Helluvað hófust 22. júlí 1961 þegar síriti var gangsettur. Mælirinn var staðsettur um 3 km frá ósi Mývatns. Nákvæmni mælisins er ágæt. Hæsti álestur á vatnshæðarmælinn var 209 cm þann 13. maí 1990. Hann gaf rennsli $86.0 \text{ m}^3/\text{s}$, sem samsvarar afrennsli $62.6 (\text{l/s})/\text{km}^2$. Vatnshæðir hafa orðið svipaðar á ístrufluðum tímabilum, en ekki hærri.

Flóð Laxár

Laxá er að meginhluta lindá, en auk þess rennur hún úr Mývatni. Flóð árinnar koma aðallega í leysingum að vori (apríl-júní). Vegna miðlunarinnar í Mývatni vex miklu minna í Laxá vegna leysinga, en í flestum öðrum ám. Hæstu flóðin eru yfirleitt um tvöfalt meðalrennslið, en einstaka flóð ná þrefoldu meðalrennsliðinu. Á fyrstu myndinni má sjá samskonar tilhneigingu í því hvernig líkindadreifingin leggst að flóðunum og í vatnshæðarmæli 32. Þó virðist skiptingin milli hegðunar stærri flóðanna og minni flóðanna vera meira afgerandi hérra ofar í ánni en á neðri mælistáðnum. Á annarri mynd má sjá að mynstrið er hið sama og á sama tíma við mæli 32, þ.a. allir helstu flóðtopparnir í neðri mælinum koma fram í þeim efri líska. Hæsta rennslismæling á lykli var gerð þann 22. maí 1989 við vatnshæð 194 cm. Hún gaf rennsli $68.6 \text{ m}^3/\text{s}$.

Tegund vatnsvalls

Type of river

L+S

Meðalrennsli m^3/sek

Mean discharge

32

Líkindadreifing notuð

Probability distribution used

LogPearson

Vatnsvið km^2

Drainage area

1375

Mesta mælt rennsli m^3/sek

Highest measured discharge

86.0, 13/5/1990

Fylgni

Goodness of fit

Chi-square $\chi^2 = 1$

Standard error= 1.97

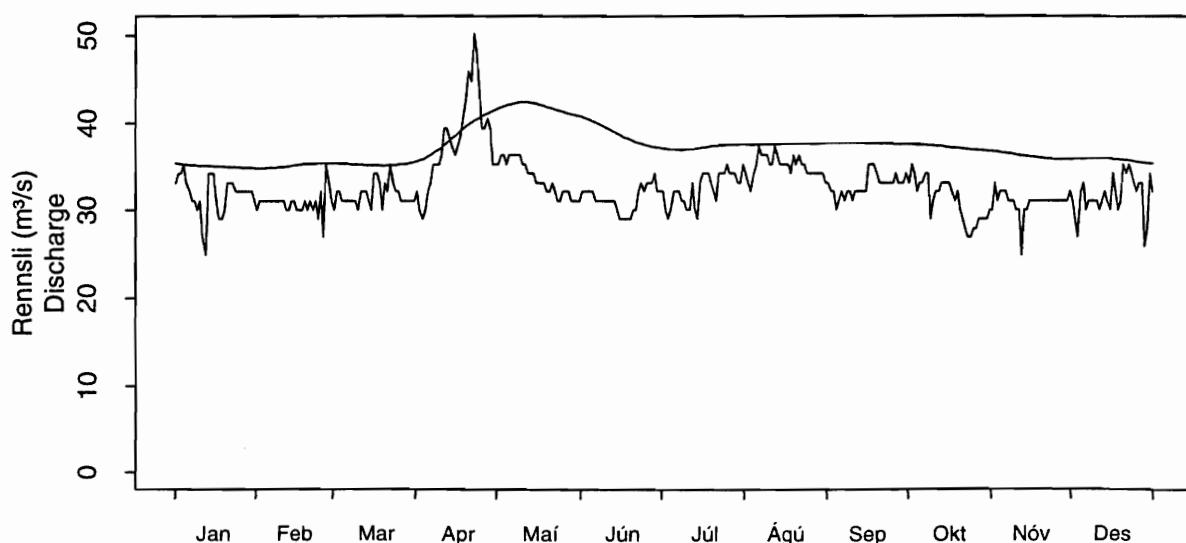
Tilheyrir aðalvatnsvalli
Belongs to main river basin

Laxá í Aðaldal

Lengd raðar, ár
Length of series

34

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980
Long term smoothed daily averages and a typical year

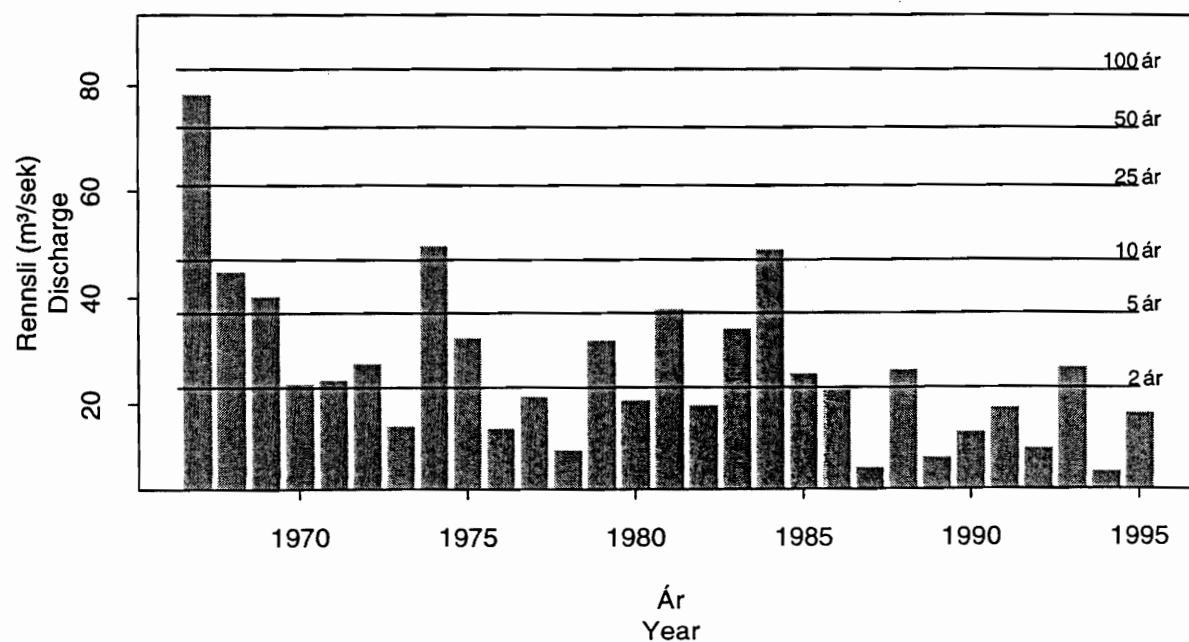
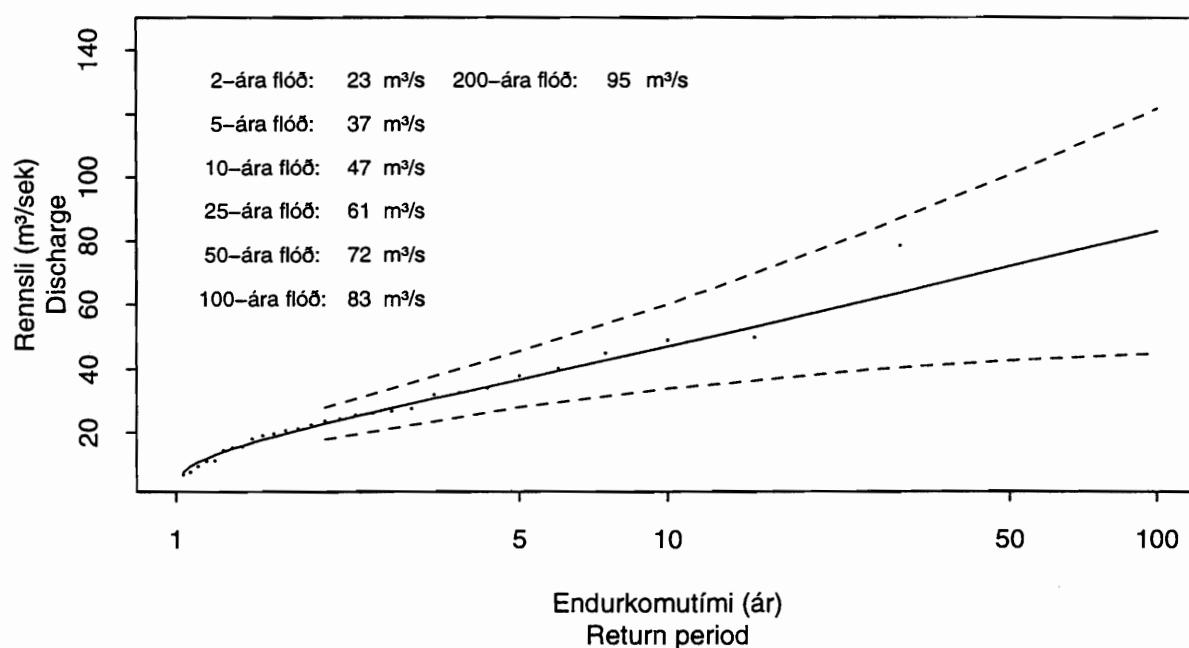

Mælistaður
Gauging station
Mælistífla

Vatnsfall
River
Fossá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1967-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 127

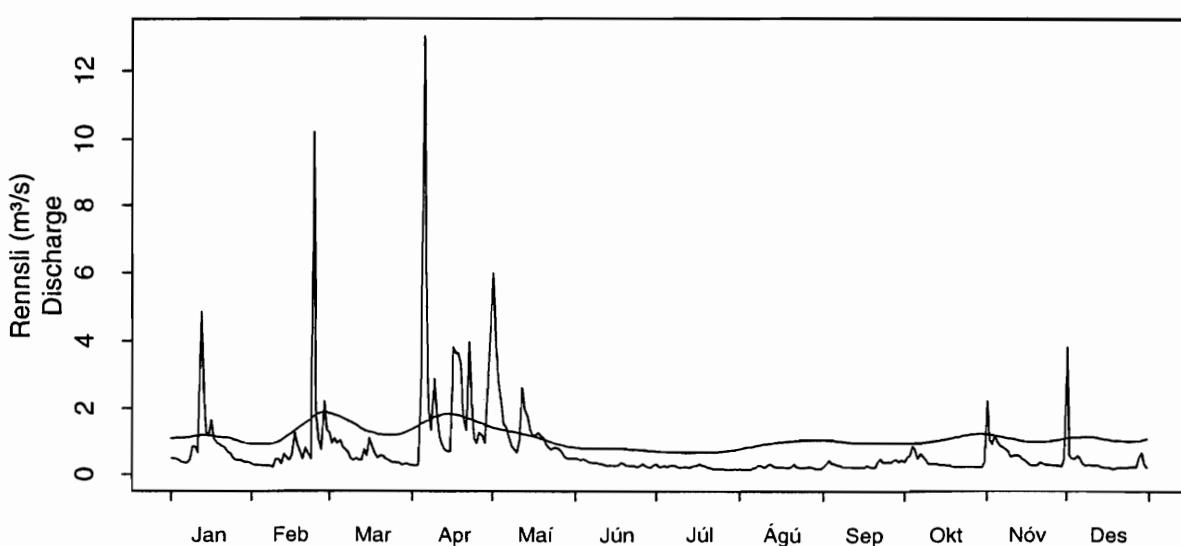
Vatnshæðarmælingar í Fossá hófust þann 8. ágúst 1966, er byggð var mælistífla og settur upp síriti. Síritanum var komið fyrir um 10 m ofan við brúna á veginum heim að Tungufelli. Núllpunktur hans var miðaður við lægstu yfirfallsbrún mælistíflunnar. Nákvæmni mælisins hefur alla tíð verið góð. Ístruflanir yfir vetrartímann eru alltíðar og þarf stundum að brjóta af yfirfallinu. Hæsti álestur sem komið hefur á mælinn var 177 cm þann 11. desember 1967, en það samsvarar 277 cm í núverandi hæðarkerfi. Hann gaf rennsli 78.3 m³/s, sem samsvarar afrennsli 2700 (l/s)/km². Vatnshæð hefur náð 380 cm í núverandi hæðarkerfi vegna ísstruflana. Í tímans rás hefur mælistíflan skemmt og járnkanturinn brotnað af. Lónið ofan við hana hefur einnig fyllst framburðarefnum. Af þessum sökum er hún ekki lengur hið fasta þversnið, sem hún var upphaflega, heldur þversnið sem þarf að lykla.

Flóð Fossár

Fossá er dragá og ber hún glöggt merki þess í því hvernig vatnsmagn hennar sveiflast milli árstíða. Meðalrennslið er rétt rúmur 1 m³/s en hæstu flóð hvers árs eru almennt 20-40 föld í samanburði við það. Tímabil hámarksflóða hvers árs dreifist að segja má um tímabilið frá desember til júní. Á fyrstu myndinni má sjá að líkkindadreifingin fellur mjög vel að hæstu flóðunum. Einungis langhæsta flóðið virðist falla talsvert utan við bestu dreifinguna. Það kann að stafa af mikilli framreiknun lykilsins. Hæsta rennslismæling á lykli var gerð 23. maí 1987 og reyndist rennslið vera 2.62 m³/s við vatnshæð 136.5 cm.

Tegund vatnsvalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m ³ /sek <i>Mean discharge</i>	Líkkindadreifing notuð <i>Probability distribution used</i>
D	1.1	3-Lognormal
Vatnsvið km ² <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m ³ /sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
29	78.3, 11/12/1967	Chi-square x²= 0.69
		Standard error= 3.07
Tilheyrir aðalvatnsvalli <i>Belongs to main river basin</i>	Lengd raðar, ár <i>Length of series</i>	
Ölfusá	29	

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980
Long term smoothed daily averages and a typical year

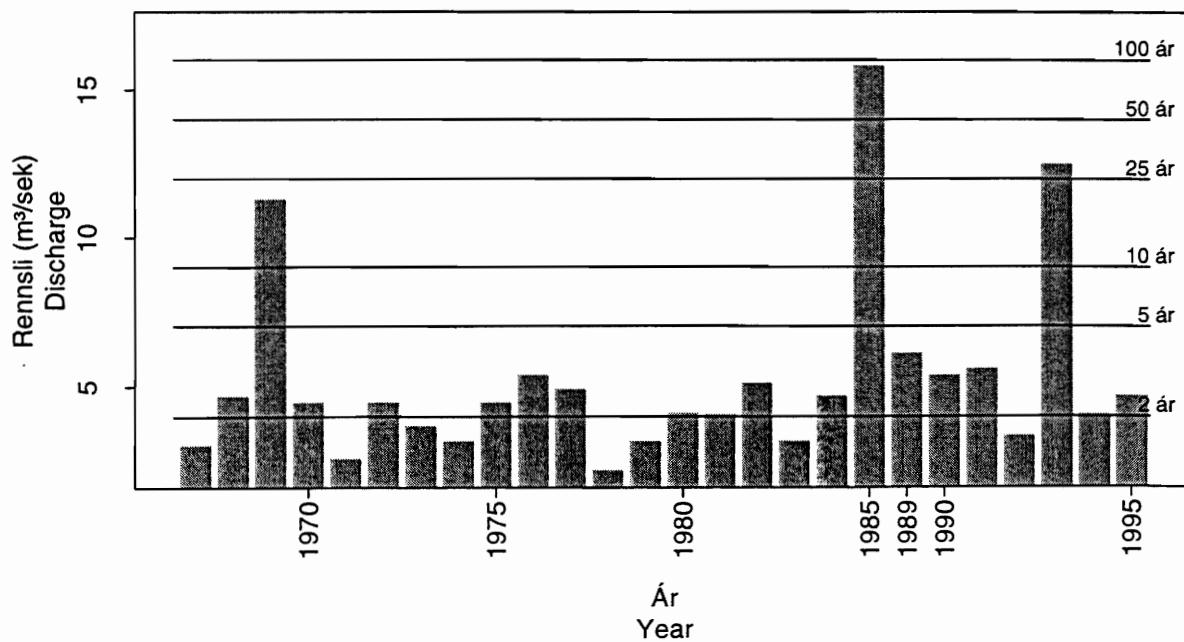
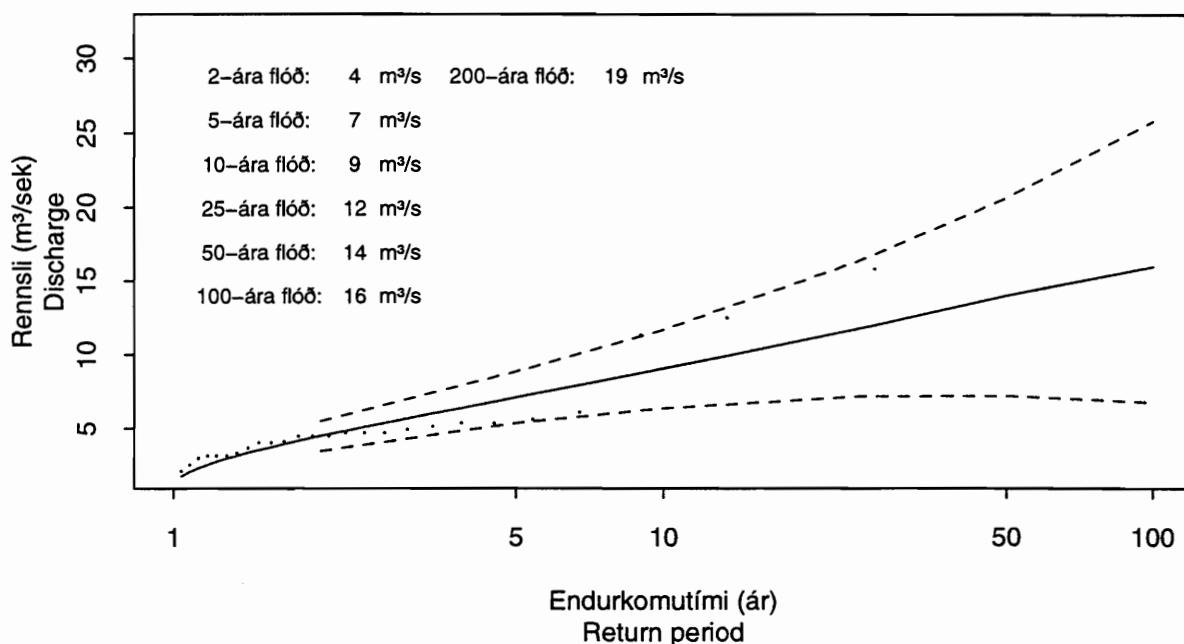

Mælistaður
Gauging station
Stóra Eyjarvatn

Vatnsfall
River
Dynjandisá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1967-1985 og 1989-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 135

Vatnshæðarmælingar í Dynjandisá við ósinn úr Stóra Eyjarvatni hófust 15. september 1966. Þá var síriti settur í gang. Í febrúar 1985 var mælirinn lagður niður, en 28. október 1988 var hann endurreistur. Nákvæmni mælisins er góð og ístruflanir við hann eru skammvinnar. Hæsti álestur á mælinn er 197 cm, en hann samsvarar rennsli $12.5 \text{ m}^3/\text{s}$. Hann kom þann 23. október 1993. Á meðan mælirinn lá niðri kom hæsta flóðið í vatnshæðarmæli 19, sem staðsettur er við fossinn Dynjanda neðar í ánni. Á sama tíma kom flóð í Mjólká, sem rennur út í Borgarfjörð í Arnarfirði, sem tók af mælistíflu. Þetta var þann 22. október 1985. Ákveðið var að reyna að meta hvernig sá toppur birtist í þessum mæli, þar sem þetta er einstakur atburður og mikill skaði væri ef hann vantaði. Matið var unnið með því að skoða flóðtoppinn í mæli 19 og nota vatnasvið mælanna tveggja til að draga úr flóðtoppnum hér. Auk þess voru aðferðir til að meta rennsli milli afrennslissviða notaðar til að rökstyðja matið. Niðurstaðan gaf rennsli $15.8 \text{ m}^3/\text{s}$ sem samsvarar 204 cm á rennslislykli. Áreiðanleiki mats af þessu tagi er aldrei hinn sami og mats útfrá beinum mælingum. Auk þess dregur það úr áreiðanleika flóðaspárinna að enn vantar þrjú ár inn í flóðaröðina, sem ekki voru metin, þar sem ekki voru vísbendingar um einstaka atburði þau ár. Vatnshæðir hafa ekki orðið hærti á ístrufluðum tímabilum.

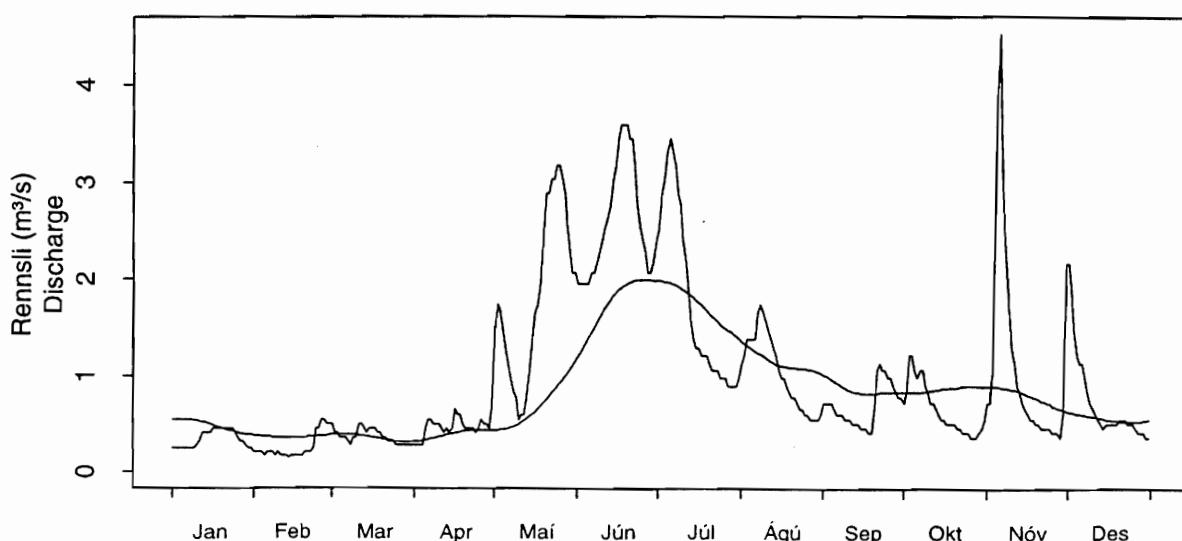
Flóð Dynjandisár

Áin rennur úr stöðuvatni, en hefur einnig bæði dragár- og lindarþátt. Meðalrennsli hennar er um $0.7 \text{ m}^3/\text{s}$, en hæstu flóð hvers árs eru yfirleitt um 5-6 falt meðalrennslið. Þau koma helst í júní eða júlí. Hæsta rennslismælingin á lykli gaf rennsli $4.35 \text{ m}^3/\text{s}$ við vatnshæð 170.4 cm.

Tegund vatnsfalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m^3/sek <i>Mean discharge</i>	Líkindadrei fing notuð <i>Probability distribution used</i>
S+D+L	0.73	LogPearson
Vatnasvið km^2 <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m^3/sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
14.6	15.8, 22/10/85	Chi-square $\chi^2 = 20.8$ Standard error= 1.25
Tilheyrir aðalvatnsfalli <i>Belongs to main river basin</i>	Lengd raðar, ár <i>Length of series</i>	
Dynjandisá, Arnarfirði	26	

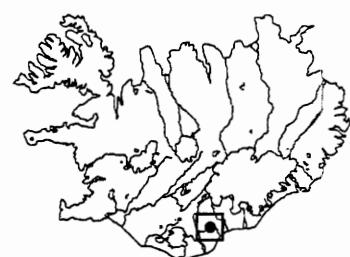
Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980

Long term smoothed daily averages and a typical year

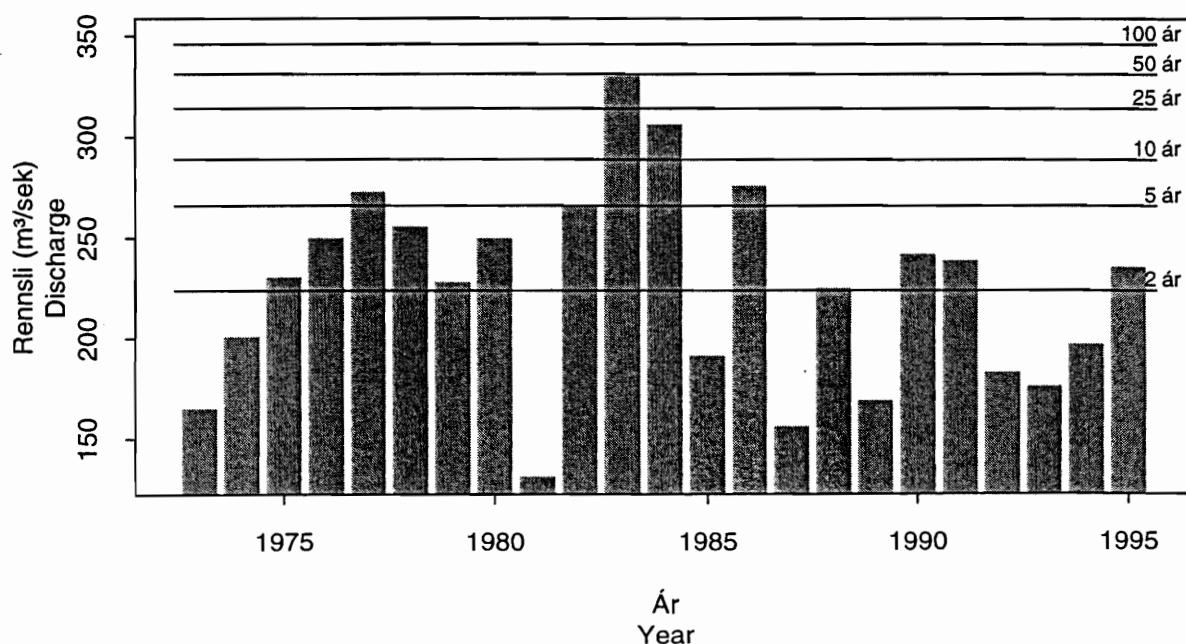
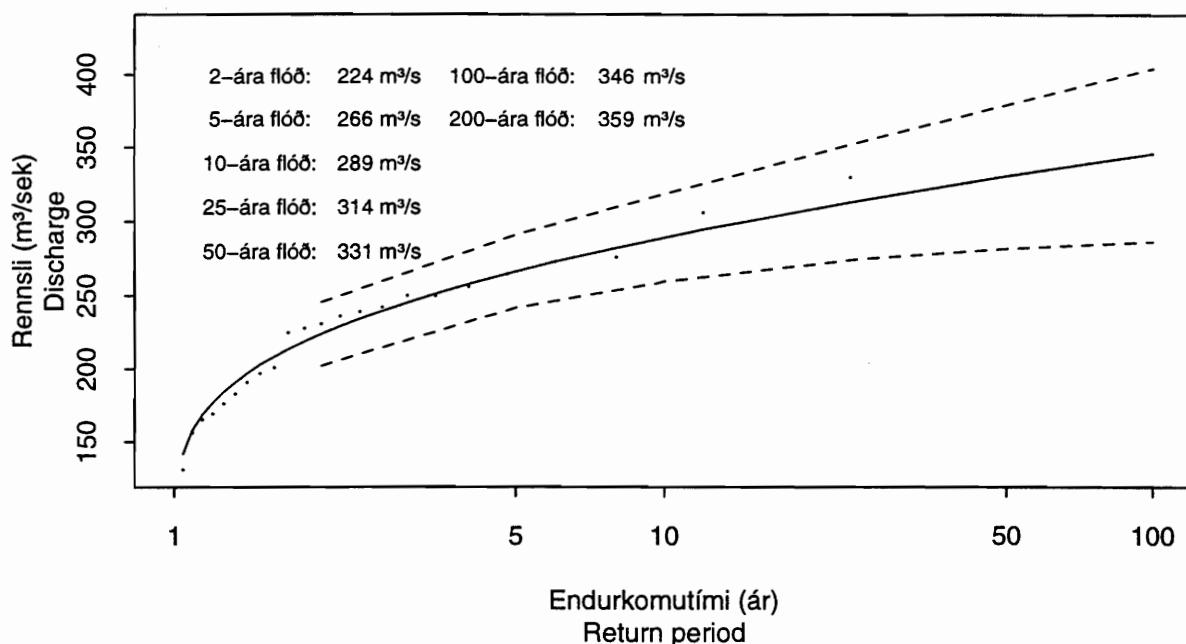

Mælistastaður
Gauging station
Kirkjubæjarklaustur

Vatnsfall
River
Skaftá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1973-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 183

Vatnshæðarmælingar í Skaftá, við Kirkjubækjarklaustur hófust 21. júlí 1972. Þetta var þó ekki upphaf at-hugana í ánni því fylgst hafði verið með rennslinu í Skaftárdal frá 1. september 1951. Mælirinn þar er númer 70 og hann hefur verið flóðagreindur áður. Nákvæmni mælisins er sæmileg. Þversniðið við mælinn er mikil til úr möl og breytist því stöðugt. Fylgst hefur verið með þeim breytingum með reglulegum rennslismælingum og uppfærslu rennslislykla ef ástæða hefur verið til. Ístruflanir eru ekki langvinnar á mælistoðnum. Hæsti álestur á vatnshæðarmælinn var 285 cm, en hann gaf rennsli $330 \text{ m}^3/\text{s}$. Vatnshæðir á ístrufluðum tímabilum hafa orðið mun hærrí og náð að minnsta kosti 420 cm. Flatarmál vatnasviðs vhm 183 er ekki hægt að skilgreina með góðu móti, þar sem án skipir sér í Ása-Eldvatn og Skaftá, þegar hún rennur út í hraunið neðan Skaftárdals. Þetta hefur í för með sér að ekki er mögulegt að reikna afrennslið með skynsamlegum hætti.

Flóð Skaftár

Skaftá á upptök sín undir Skaftárjöklí í Vatnajökli. Þaðan rennur hún niður í Skaftárdal, þar sem hún skiptist í tvær kvíslar. Vestari kvíslin er kölluð Ása-Eldvatn, en suð austari kallast Skaftá áfram. Í eðlilegu rennsli fellur um 70% vatnsins til Ása-Eldvatns en afgangurinn að mestu til Skaftár. Það vekur athygli að jafnvel þó hlaupi að jafnaði árlega úr öðrum hvorum Skaftárkatlinum þá virðast hlaupin ekki koma fram, sem hæstu flóð hvers árs niðri við Kirkjubækjarklaustur. Þetta má væntanlega skýra með því að í hlaupum breytast hlutföllin milli kvíslanna þannig að um 85% vatnsins fellur niður Ása-Eldvatn, en hluti vatnsins fellur út á hraunin, þar sem það hripar niður, en kemur fram í lækjum í Meðallandi. Það eru því innan við 15% vatnsins, sem falla niður Skaftá. Hæstu flóð ársins virðast ekki vera árstíðabundin, þó tíðara sé að þau komi á tímabilinu janúar til maí, heldur en seinni part ársins. Meðalrennsli árinnar er um $40 \text{ m}^3/\text{s}$, en hæstu flóðin eru yfirleitt um 4-5 falt meðalrennslið. Hæsta rennslismælingin, sem gerð hefur verið er frá 13. júní 1992. Hún gaf rennsli $96 \text{ m}^3/\text{s}$ við álestur 204 cm.

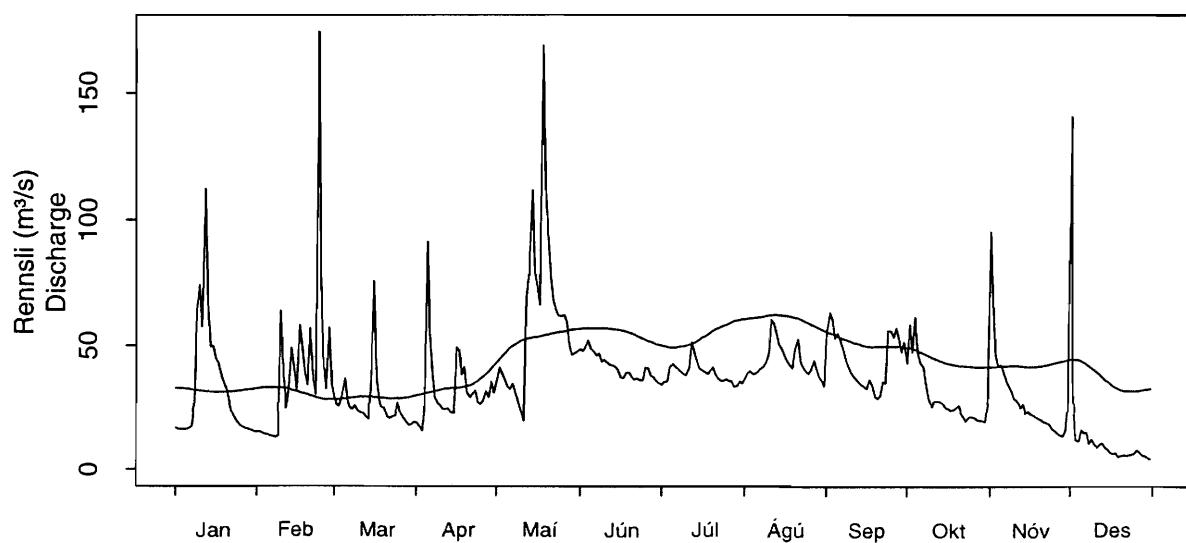
Tegund vatnsfalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m^3/sek <i>Mean discharge</i>	Líkkindadrei fing notuð <i>Probability distribution used</i>
J+L	40.7	3-Lognormal

Vatnasvið km^2 <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m^3/sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
??	330, 1/3/1983	Chi-square $\chi^2 = 2.26$ Standard error= 7.40

Tilheyrir aðalvatnsfalli <i>Belongs to main river basin</i>	Lengd raðar, ár <i>Length of series</i>
Skaftá	23

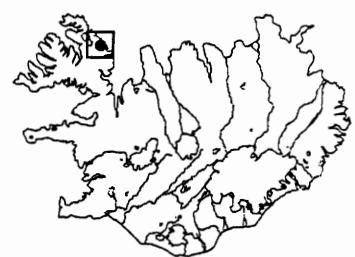
Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980

Long term smoothed daily averages and a typical year

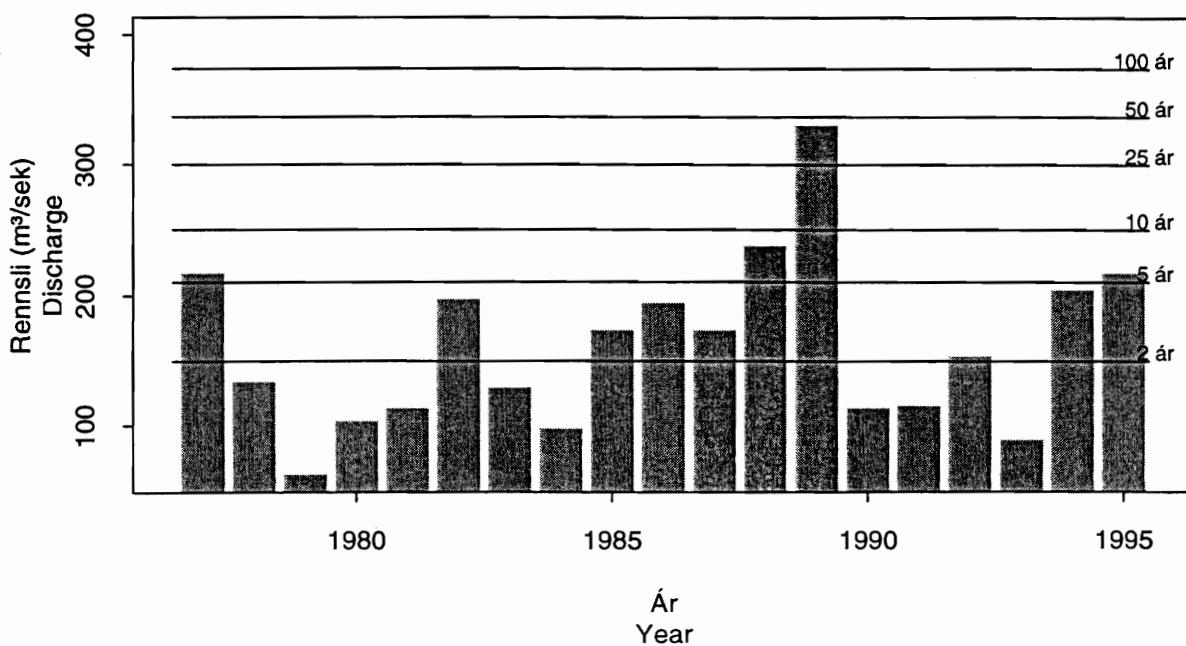
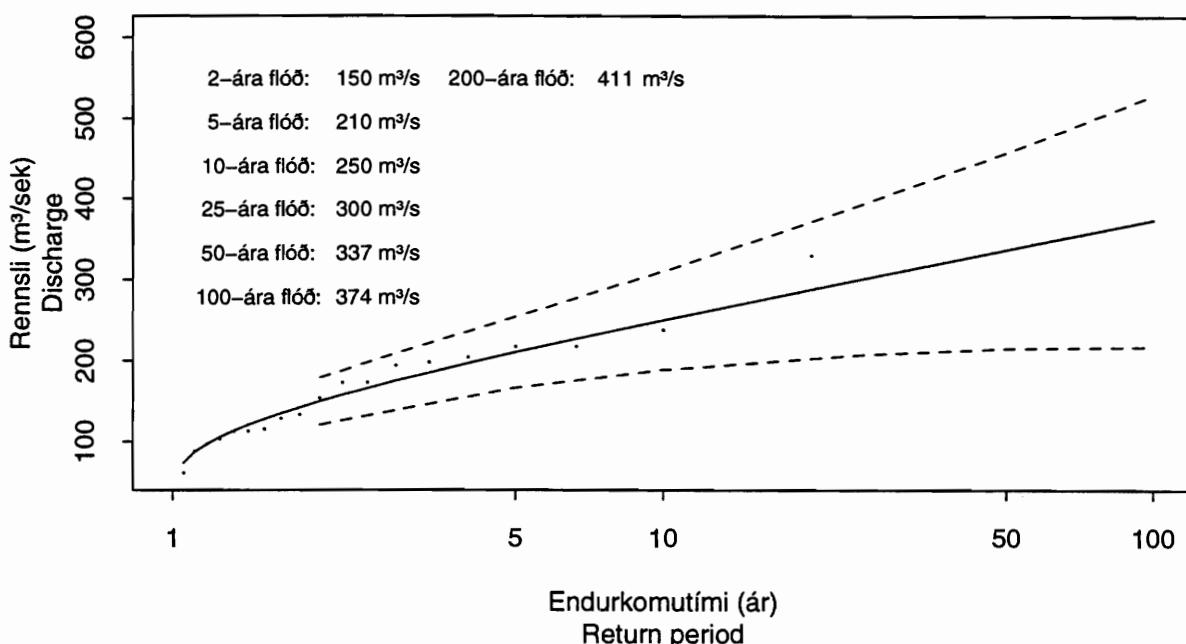

Mælistastaður
Gauging station
Óp

Vatnsfall
River
Hvalá, Ófeigssíði

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1977-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 198

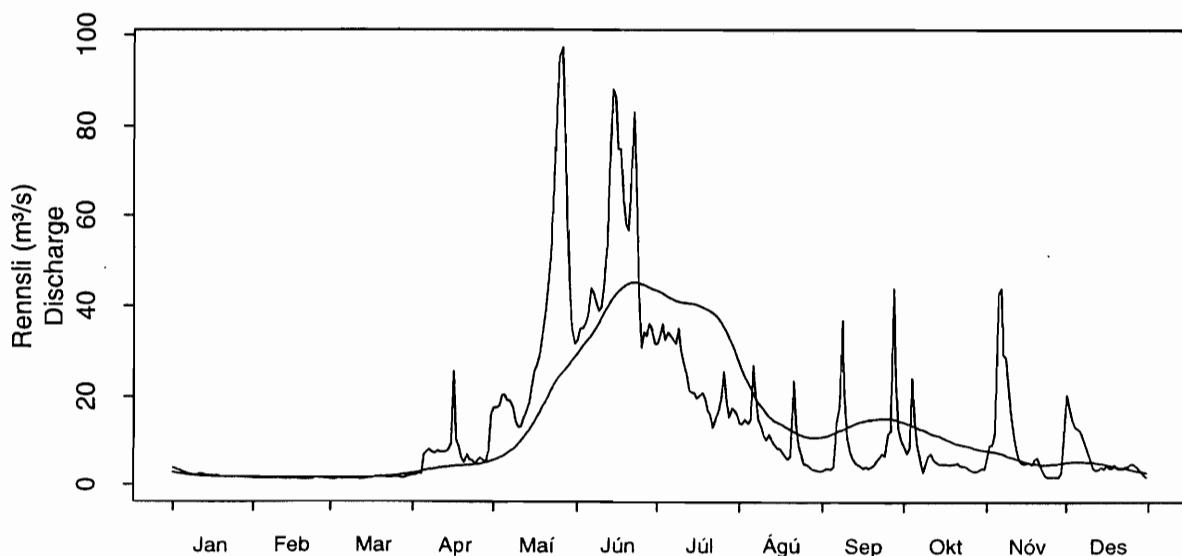
Síritandi vatnshæðarmælir var settur í gang við hylinn Óp, þann 26. ágúst 1976. Hylurinn er um 800 m ofan brúarinnar, sem er ofan við Hvalárfoss. Fyrir þann tíma var notast við kvarða, sem staðsettur var neðan fossins. Um kvarðann finnast engin gögn. Nákvæmni síritans er góð ef án er auð, "sæmileg" um hávetur, en slæm við ísabrot. Ístruflanir eru langvinnar við mælinn. Hæsti álesturinn var 350 cm. Hann gaf rennsli 330 m³/s, en það samsvarar afrennsli 1851 (l/s)/km². Vatnshæðir hafa ekki orðið hærri á ístrufluðum tímabilum, en þær ná oft 320 cm. Rétt ofan við Hvalárfoss er brú. Hún var fyrst byggð árið 1939. Í stórfloðinu 1977 stórskemmdist hún, en hafði aldrei laskast áður. Brúin var endurbýggð 1979, en eyðilagðist vegna snjóþyngsla 1989. Hún var endurbýggð á sama stað 1991.

Flóð Hvalár

Hvalá er dragá með upptök sín í fjölmögum stöðuvötnum á Ófeigsfjarðarheiði. Hæstu flóð hvers árs eru tíðust á sumrin (maí-september). Þau mælast yfirleitt á bilinu 5-20 falt meðalrennslið. Hæsta rennslismælingin var gerð þann 6. júlí 1975 við vatnshæð 282 cm. Hún gaf rennsli 114 m³/s.

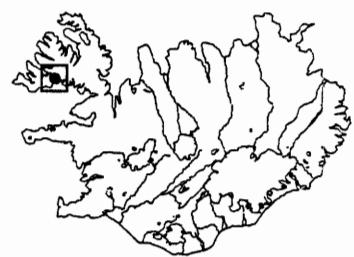
Tegund vatnsfalls <i>Type of river</i>	Meðalrennsli m ³ /sek <i>Mean discharge</i>	Líkindadréifing notuð <i>Probability distribution used</i>
D+S	14.7	3-Lognormal
Vatnasvið km ² <i>Drainage area</i>	Mesta mælt rennsli m ³ /sek <i>Highest measured discharge</i>	Fylgni <i>Goodness of fit</i>
178.3	330, 24/5/1989	Chi-square $\chi^2 = 5.7$ Standard error= 13.4
Tilheyrir aðalvatnsfalli <i>Belongs to main river basin</i>	Lengd raðar, ár <i>Length of series</i>	
Hvalá	19	

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980
Long term smoothed daily averages and a typical year

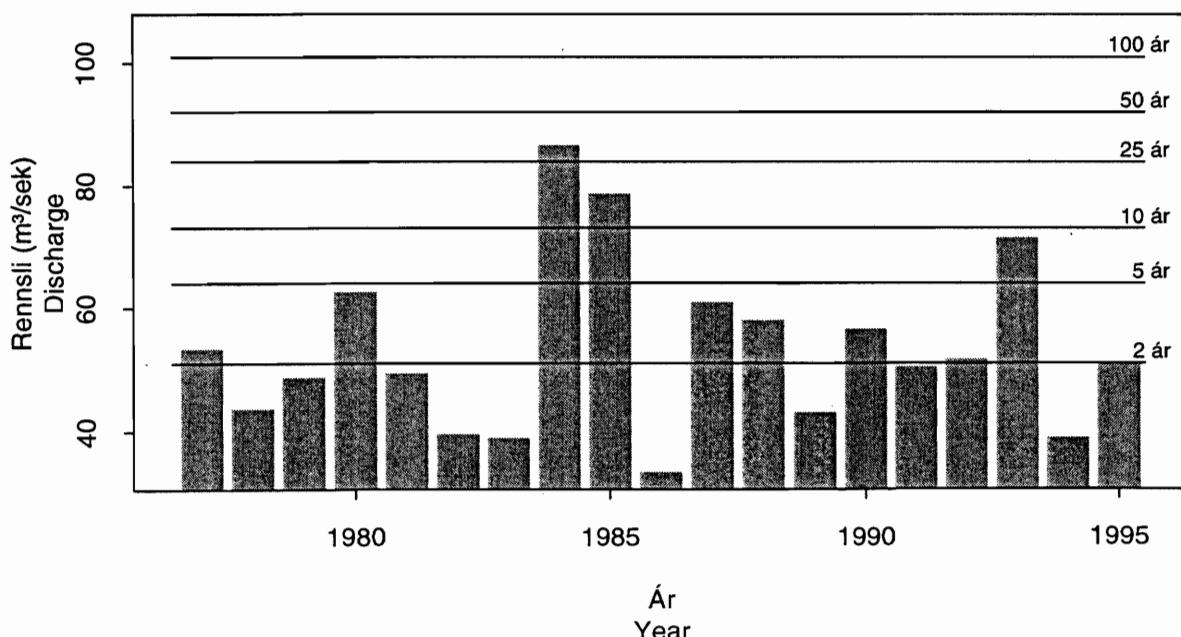
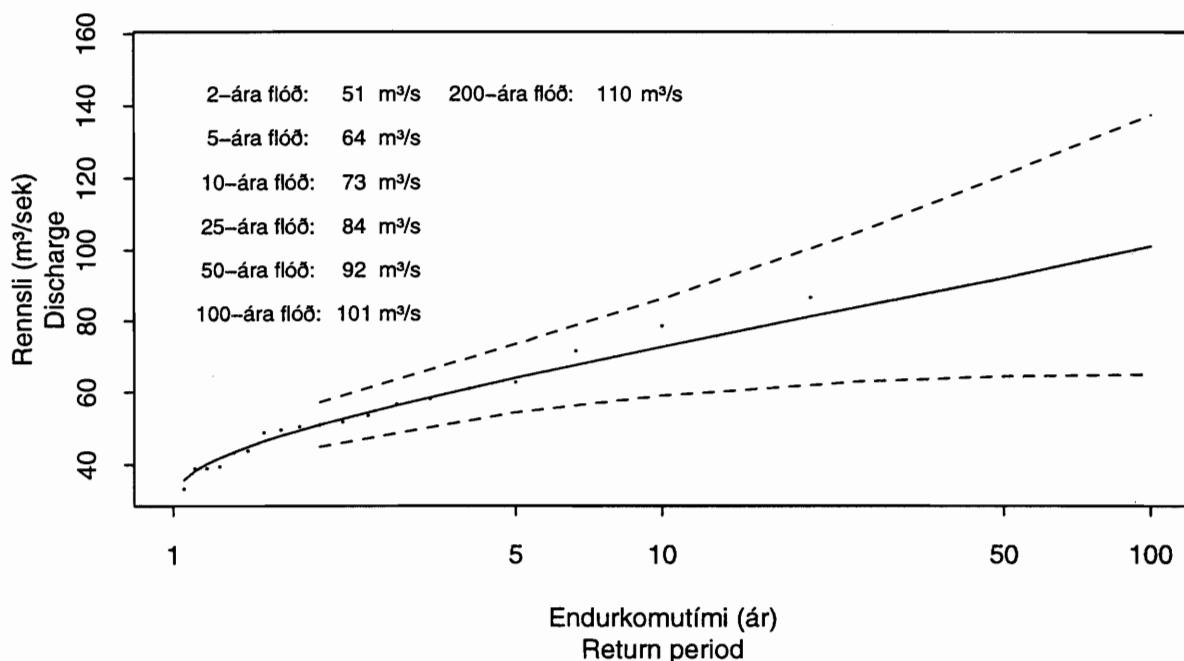

Mælistaður
Gauging station
Vatnsfjörður, brú

Vatnsfall
River
Vatnsdalsá

Reiknuð og mæld hæstu flóð áranna 1977-1995
Calculated and measured maximum floods

Vatnshæðarmælir 204

Vatnshæðarmælingar í Vatnsdalsá hófust 12. september 1976 þegar síriti var settur í gang. Síritinn er skammt frá ósi Vatnsdalsvatns. Nákvæmni mælisins er góð á sumrin, en sæmileg á veturna. Ístruflanir við mælinn eru langvinnar. Hæsti álesturinn á mælinn var 290 cm þann 9. ágúst 1984. Hann gaf rennsli 86.6 m³/s, sem samsvarar afrennsli 845 (l/s)/km². Vatnshæðir hafa ekki orðið hæri á ístrufluðum tímabilum. Árið 1987 var byggð brú ofan síritans. Hún breytti ráðandi þversniði við mælinn og einnig rennslislykli.

Flóð Vatnsdalsár

Áin rennur úr stöðuvatni, en bætir við dragárluta sinn á um það bil 1 km langri leið sinni til sjávar. Meðalrennslið er um 8 m³/s en hæstu flóðin eru oftast á bilinu 5-7 falt meðalrennslið. Hæsta rennslismæling á lykli fyrir brúarsmíði gaf rennsli 53 m³/s við vatnshæð 245 cm þann 22. júní 1977, en eftir brúarsmíði var það mæling, sem gaf rennsli 31 m³/s við vatnshæð 212 cm þann 29. júní 1993.

Tegund vatnsfalls
Type of river
S+D

Meðalrennsli m³/sek
Mean discharge
8.0

Líkkindadrei fing notuð
Probability distribution used
3-Lognormal

Vatnasvið km²
Drainage area
102.4

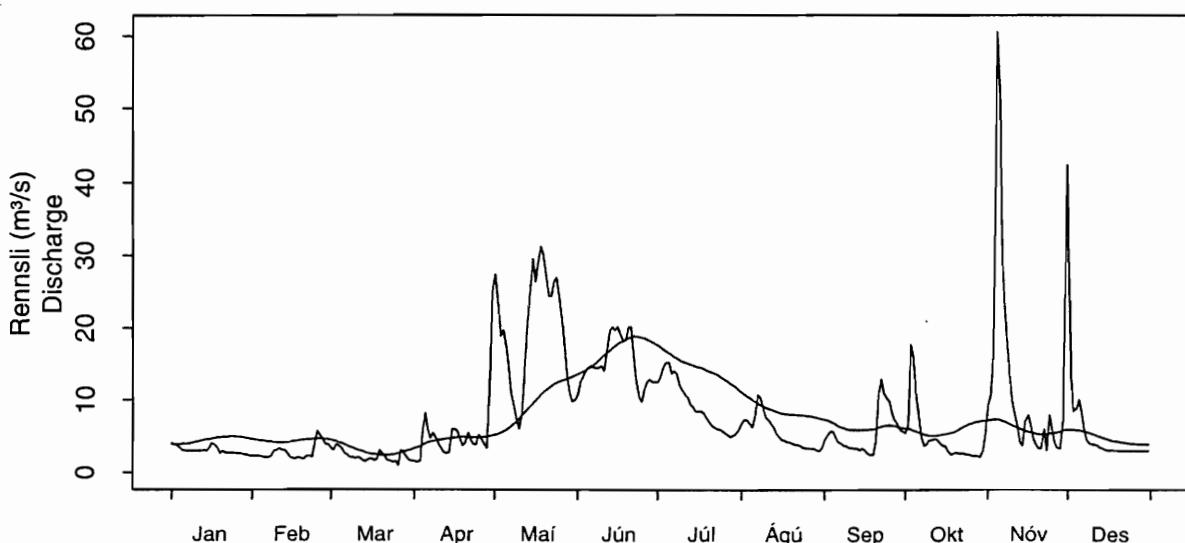
Mesta mælt rennsli m³/sek
Highest measured discharge
86.6, 9/8/1984

Fylgni
Goodness of fit
Chi-square x²= 2.74
Standard error= 2.47

Tilheyrir aðalvatnsfalli
Belongs to main river basin
Vatnsdalsá

Lengd raðar, ár
Length of series
19

Skarvegin langtíma meðaldagsgildi ásamt dæmigerðu ári 1980
Long term smoothed daily averages and a typical year

VIÐAUKI B: Samstarfssamningur

Samkomulag um úrvinnslu flóðmælinga

1. gr.

Vegagerð ríkisins (Borgartúni 5, 105 RVK) og Orkustofnun (Grensásvegi 9, 108 RVK) gera með sér svohljóðandi samning.

2. gr.

Á vegum Orkustofnunar verður árlega gefin út skýrsla þar sem fram koma reiknuð 2, 5, 10, 25, 50, 100, 200-ára flóð fyrir sem flesta af mælum Orkustofnunar. Reikningarnir skulu byggja á gögnum sem ná til ársloka síðastliðins árs. Aðrar upplýsingar sem fram þurfa að koma eru: Stærsta mælda flóð samkv. lykli, hæsta rennsismæling, hæsta vatnsstaða með og án ístruflana.

3. gr.

Orkustofnun reyni að ná rennsismælingum við vatnshæðarmæla í flóðum þannig að nákvæmni lykils við háa vatnsstöðu og rennsli batni við sem flesta mæla. Á grundvelli bestu rennsisraðanna verður reynt að þróa svæðisbundnar jöfnur til að spá fyrir flóð af mismunandi stórum vatnsviðum. Smá vatnsvið (hönnun ræsa) eru ekki síður mikilvæg en stór (hönnun brúa). Nánari skilgreining á verkefninu kemur fram í verkáætlun sem samningsaðilar gera árlega og er hluti samnings þessa.

4. gr.

Vegagerðin tekur að sér að greiða hluta af þeim kostnaði sem ofangreint verkefni kostar. Framlag Vegagerðarinnar verður föst upphæð, vísitölutengd, og verður upphæðin greidd árlega eftir að skýrsla hefur verið afhent. Miðað er við að upphæðin sé kr 1.000.000 á ári (án VSK, lánskjaravísitala 3203 stig þann 1/5 1992). Vegagerð ríkisins hefur ekki áhrif á það hvað vatnshæðarmælar eru í rekstri nema að um slikt sé gert sérstakt samkomulag sbr. vatnshæðarmælinn í Jökulsárlóni. Þó skal miðað við að Vegagerðin sé látin vita áður en mælar eru lagðir niður.

5. gr.

Fyrsta ár samningsins er árið 1993. Samningurinn gildir til eins árs. Gildistími hans framlengist þó árlega um eitt ár ef honum er ekki sagt upp af öðrum hvorum samningsaðilanum fyrir árslok síðastliðins samningstímabils.

6. gr.

Samningurinn er gerður í tveimur samhljóða eintökum. Ef ágreiningur ríð milli samningsaðila skal málíð rekið fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur.

Reykjavík 10/11 1992

F.h. Orkustofnunar

Jóni Þorvaldsson

F.h. Vegagerðar ríkisins

Einar Hafsteðsson

Hlynur Þórmarsen Kári Þórmarsen